

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 31
Rugpjūčio - August 13, 1993 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

-- Lietuvoje yra 104 tūkst. ūkininkų ir 2900 žemę dirbančių bendrovių. Kaimo žmonėms už jų išaugintą produkciją vien mėso ir pieno pramonės įmonės įsiskolinusios beveik 90 mln. litų. Maisto pramonės įmonės, neturėdamos rinkos žemės ūkio produkcijai realizuoti, laiko ją perdirbtą sandėliuose. Pavyzdžiui, vien mėso kombinatų šaldytuvuose yra net 16 tūkst. tonų nerealizuotos produkcijos. Pieno kombinatai turi sukaupti apie 130 tūkst. tonų pieno produktų. Žemdirbių nepatenkama supirkimo kainos, miestiečiai mėso neįperka. Birželio mėn. gyventojai suvartojo tik 4,3 tūkst. tonų mėso, anksčiau per mėnesį suvartodavo 17 tūkst. tonų.

-- Valstybinės įmonės Jonavos "Azotas" gener. direktorius Bronislovas Lubys mano, jog ir teisės, ir ekonomikos požiūriu netikslinga parduoti visą įmonę Rusijos koncernui "Lentransgaz". Jo nuomone, įmonė būtina privatiuoti, tačiau tai nėra šį, kad akcijas reikia parduoti "Lentransgazui". B. Lubys teigė esant įvairių galimybių. Reikia pasidomėti Vakarų partneriais, o ir Rytuose geriau būtų parduoti akcijų dujų verslovėms, o ne žaliavos perpardavinėtojui.

-- Į Vilniaus universiteto chemijos ir fizikos specialybes iki rugpjūčio 25 d. pratęstas priėmimas. Mat jas pasirinkusių buvo daug mažiau, negu skirta vietų. Tradiciškai didžiausi konkursai buvo į teisės, medicinos ir užsienio kalbų specialybes.

-- Generalinis prokuroras A. Paulauskas savo pranešime liepos 26 d. patvirtino, kad šiuo metu Lietuvoje veikia daugiau nei 100 nusikalstamų grupuočių, kurios aktyviausios didžiausiuose miestuose. Vien tik Kaune yra 23 tokios grupuotės. Kai kurios grupės labai didelės: Panevėžyje vienoje grupėje veikia apie 100 gerai ginkluotų asmenų; kitoje to miesto nusikalstamoje grupuotėje apie 40 žmonių, kurių dauguma anksčiau teisti. Nusikalstamų grupuočių veiklos sfera - turto prievartavimas, aukcionų dalyvių terorizavimas, brangių automobilių nuvaramas, po to gražinimas už išpirką, alkoholinių gėrimų, spalvotųjų metalų, narkotikų kontrabanda, valiutinių pasakolų teikimas. Daugelis grupių pastaruoju metu stengiasi neteisėtai sukauptas lėšas legalizuoti.

-- Lietuvos generalinė prokuratūra Ivanui Kučerovui pateikė kaltinimą dėl aktyvaus bendradarbiavimo antivalstybinės organizacijos ir veiklos, susijusios su vadinamuoju nacionalinio gelbėjimo komitetu. Aktyvus 1991 sausio-rugpjūčio įvykių dalyvis Ivanas Kučerovas liepos 17 d. sulaukė Vilniuje. Buvęs marksizmo-leninizmo profesorius Ivanas Kučerovas pastaruoju metu gyveno Baltarusijoje. Kučerovas atvyko į Vilnių asmeniniais reikalais ir buvo sulaukytas. Sulaukytajam iš pat pradžių buvo užtikrinta gynyba ir vėrtėjimas.

-- Ūkininkai ir bendrovės šiemet išaugino gausų bulvių ir daržovių derlių, tačiau parduotuvėse jų pasigendama. Sezono įkarštyje bulvės ir daržovės beveik neatpina.

ENERGETIKOS MINISTERIJOS KORIDORIAI

— Neklauski, Lietuvos žmogau, kodėl tu šalsi žiemą... —

"Lietuvos aidą" dienraštis liepos 27 d. atskleidė Lietuvos energetikos ministerijos slaptuosius koridorius: valiutinių lėšų švaistymą, neteisėtų pajamų gavimą, apgaunant vartotojus.

Žurnalistas A. Kubilius straipsnyje "Elektrai skirta gedėti" nagrinėja valstybės kontrolieriaus V. Kundroto patikrinimo dokumentus, kuriuose išnagrinėti energetikos ministerijos išlaidų sąmatos vykdymas, šiluminės ir elektros energijos kainų sistemos formavimas bei valiutinių lėšų panaudojimas.

"Ministras L. Ašmantas, ministerijos Ekonomikos departamento direktorė A. Macežinskienė ir vyriausias finansininkas S. Mikėnas nužtikrino, kad būtų teisingai formuojamos ir Lietuvos vyriausybei teikiamos tvirtinti ministerijos reguliavimo sferai paskirtų įmonių realizuojamos šiluminės ir elektros energijos kainos, taip pat, kad specifinės paskirties įmonių valiutinės lėšos ir ministerijos centrinio aparato išlaidymui skirti biudžeto asignavimai būtų naudojami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir nutarimais.

Ministerijoje nėra nustatytos šiluminės ir elektros energijos kainų skaičiavimo metodikos, rengiant kainų projektus buvo teikiamos padidintos prognozuojamos kuro ir kitų išlaidų kainos. Todėl Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtinti buvo pateikiami dirbtinai padidinti šiluminės energijos kainų projektai, kuriuos patvirtinus, Ener-

getikos ministerijos sistemos įmonės gavo nepagrįstas pajamas.

Patikrinus 1kwh kainos, galiojusios nuo 1992.09.01 ir nuo 1992.11.01, paskaičiavimą nustatyta, kad kaina buvo padidinta atitinkamai 0,18 ir 0,09 talono ir dėl to Energetikos ministerijos sistemos įmonės nepagrįstai gavo 371,3 mln. talonų (3712 tūkst. litų). Patikrinus nuo 1992.04.01 galiojusio 1 Gcal šiluminės energijos kainos paskaičiavimą, nustatyta, kad kaina buvo padidinta 116 tal. ir dėl to už realizuotą šiluminę energiją Energetikos ministerijos sistemos įmonės nepagrįstai gavo 188,2 mln. tal. (1882 tūkst. Lt). Be to, patvirtinus padidintą šiluminės energijos kainą, iš valstybės biudžeto valstybinėms įmonėms "Šilumos tinklai" nepagrįstai buvo skirta 103,5 mln. tal. (1035 tūkst. Lt) subsidijų nuostoliams, susidariusiems dėl kainų skirtumo tarp lengvatinių kainų gyventojams ir pardavimo kainų, padengti.

Ministras L. Ašmantas, viršydamas ministerijos nuostatais jam suteiktus įgaliojimus ir pažeisdamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas Specifinės paskirties valstybinės įmonės įstatų nuostatas, iš specifinės paskirties Klaipėdos valstybinės naftos eksperto įmonės ir specifinės paskirties Mažeikių naftos perdirbimo įmonės "Nafta" pareikalavo į ministerijos valiutinę sąskaitą pervesti dalį šių įmonių valiutos svarbiems energetikos sistemos technologiniams

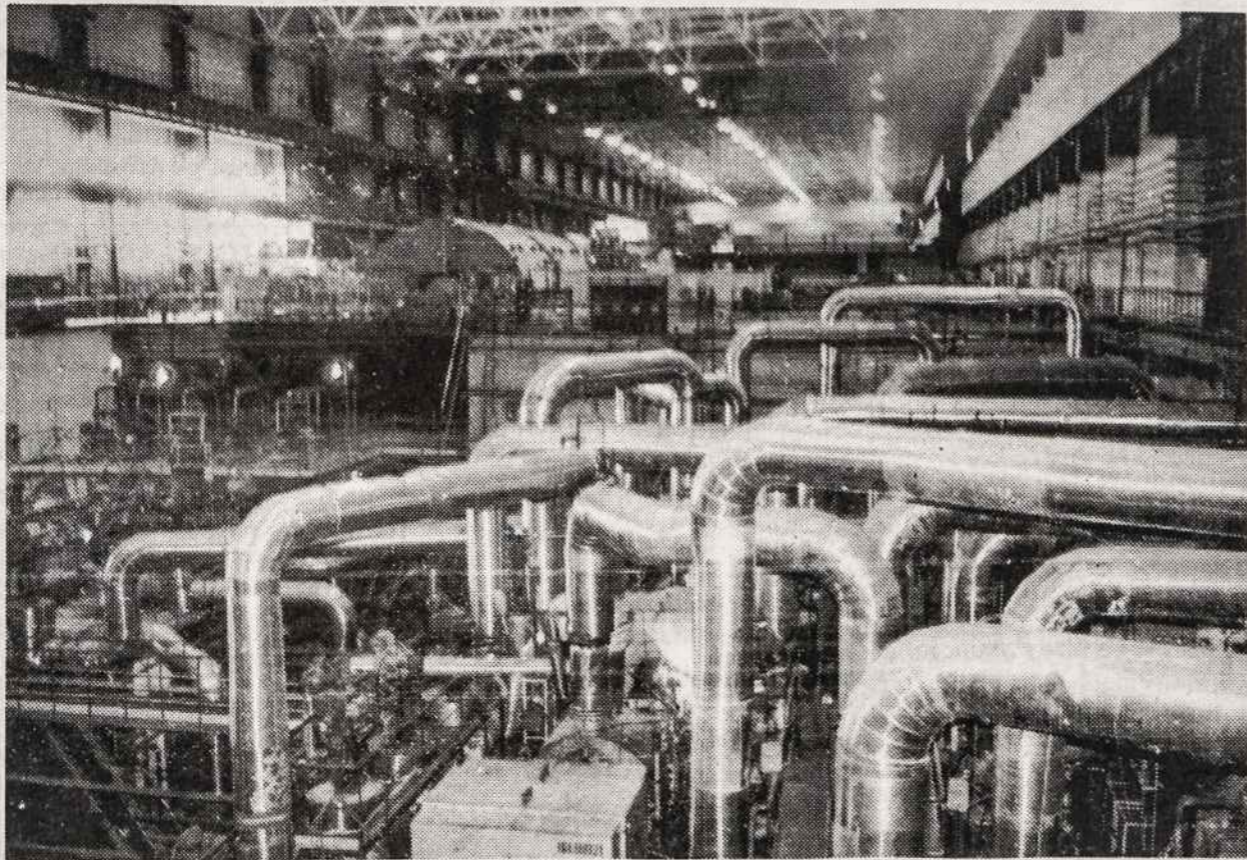
klausimams spręsti. Šios įmonės 1991-1993 m. ministerijai pervedė 4628,3 tūkst. JAV dolerių ir 21,2 tūkst. Vokietijos markių.

Ministro L. Ašmanto patvarkymais 754,9 tūkst. JAV dolerių ir 13 tūkst. Vokietijos markių, skirtų svarbiems energetikos sistemos technologiniams klausimams spręsti, buvo pervesta ne ministerijos reguliavimo sferos įstaigoms bei organizacijoms kompiuterinės technikos, kopijavimo-dauginimo aparatų, muzikos instrumentų, medicininės įrangos ir kitų prekių įsigijimui. L. Ašmanto nurodymu šios lėšos taip pat buvo skirtos ne ministerijos reguliavimo sferos organizacijų darbuotojų kelionių išlaidoms užsienį apmokėti, 1993 m. I ketvirtyje Lietuvos Respublikos rankos chirurgijos pirmininko pavaduotojui gydytojui J. Olekui skirta \$2900, džiudo klubui "Viltis" - \$1800.

Ministro L. Ašmanto nurodymu už 22,1 tūkst. JAV dolerių ir 65,3 tūkst. Vokietijos markių iš valiutinių lėšų, skirtų svarbiems energetikos sistemos klausimams spręsti, ministerijos reguliavimo sferos trims įmonėms buvo nupirkti lengvieji automobiliai.

Nustatyta, kad ministerijos valdymo aparato išlaidymui išlaidos 1992 m. buvo žymiai didesnės, negu pavaizduota biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitoje forma Nr. 2. Iš lėšų, skirtų svarbiems energetikos sistemos technologiniams

(nukelta į 4 psl.)

Ignalinos atominės elektrinės vidaus vaizdas. Viktoro Kapočiaus nuotr.

IŠ KATALIKŲ BAŽNYČIOS GYVENIMO

POPIEŽIUS SICILIJOJE: MAFIJA YRA VELNIO VAISIUS

Popiežius Jonas Paulius II savo kelionės po Siciliją metu (gegužės 8 - 10 d.) ketė kartų pasmerkė organizuotą nusikalstamumą. Pirmąją kelionės dieną Trapani mieste jis pasakė, jog tai esąs "velnio vaisius", pernelyg dažnai suviliojęs žmones atiduoti neteisėbei, prievartai, egoizmui ir pažeidinėti visus socialinius principus. Kreipdamasis į miesto gyventojus, Popiežius pavadino mafijos narių veiksmus, kuriais jie siekia pajungti savo kontrolei organizmus ir struktūras, "socialinėmis nuodėmėmis".

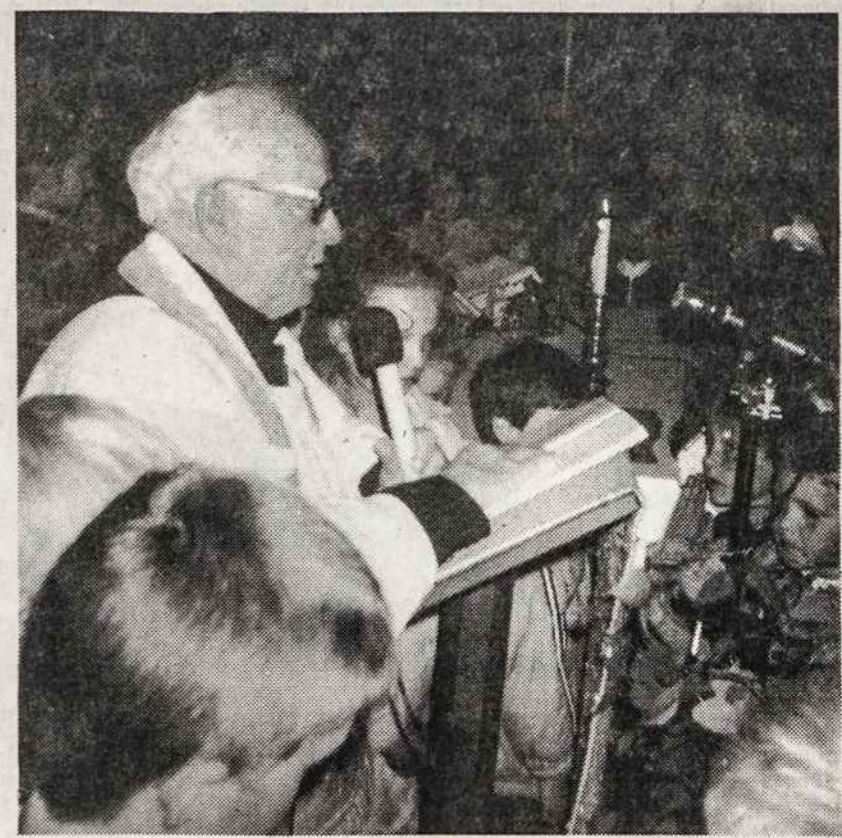
Trapani Katedroje įvykusiame

susitikime su vietos kunigais ir vienuoliais Jonas Paulius II reikalavo iš dvasininkų liudyti artimo meilę, "kuri sutrauko neapykantos ir keršto grandines". Tik-tai Kristaus tiesa, dovanojanti laisvę ir leidžianti ryžtingai įveikti gausias socialinių neteisėbių formas. Popiežius drauge išspėjo nepasiduoti nevilčiai suklaidymų akivaizdoje, kuriuos sukeliama skurdas ir vartotojiškumas, bedarbiystė ir šiuolaikinės visuomenės turtingumas.

Popiežius Jonas Paulius II paragino Sicilijos jaunimą atsisakyti "mafijos kultūros" ir "mafijos mentaliteto". Agrigento stadione vykusiam susitikime su jaunimu Šv. Tėvas kvietė bekompromisiškai apsispręsti prieš tuos,

kurie veda nusikalstamų, narkotikų, neleistinų ir žeminančių darbų, tuščių ir paviršutiniškų malonumų keliu. "Ryžtingai duokite atkirtį kiekvienam klaidinančiam egoizmo ir prievartos kursytojui", — pasakė jis.

Baigdamas mišias, kurios buvo aukojamos "Šventyklų slėnyje" netoli Agrigento, Popiežius paragino mafijos narius, atsakingus už žmogžudystes, atsiversti ir priminė, kad jie Paskutiniajame Teisme turėsį atsakyti už prievartos veiksmus. Drauge jis pažymėjo, kad Dievo įsakymas "Nežudyk" neturėtų būti trypiamas kojomis. Sicilija taip pat turinti teisę į taiką ir negalinti gyventi "mirties Civilizacijos" prieštadoje.

Prel. K. Vasiliauskas Vilniaus arkikatedroje vadovauja Vilniaus vaikų pamaldoms. Prelatas paskirtas pirmuoju liepos 16 d. atkurtos Vilniaus kunigų seminarijos rektoriumi. Ed. Šulaičio nuotr.

Aplink pasaulį

□ Iš Sibiro kalėjimo rugpjūčio 5 d. pabėgo 23 kaliniai, pasinaudami savo iškastu 25 jardų tuneliu, kurį kasė apie dvi savaites. Policija pagavo penkis iš jų, 1,900 mylių atstume į rytus nuo Maskvos. Visi pabėgusieji apibūdinami, kaip pavojingi.

□ Jordanijos karalius Hussein rugpjūčio 4 d. paleido parlamentą ir paskelbė pirmuosius daugiapartinius rinkimus per 37-erius metus. Paleistasis parlamentas buvo išrinktas 1989 m. lapkričio mėnesi. Naujieji rinkimus numatoma praversti šių metų lapkričio 8 d.

□ Jungtinės Tautos turi apie \$2 bilijonus neapmokėtų skolų ir yra didžiausioje finansinėje krizėje. JT turi lėšų, kurių užteks funkcionavimui tik apie mėnesį. Šią žinią pranešė Generalinis Sekretorius Boutros Boutros-Ghali rugpjūčio 5 d. JT dabar savo kasoje turi \$380 milijonų, tuo tarpu mėnesio išlaidos vidutiniškai sudaro \$310 milijonų.

□ Rusijos Prezidento B. Jelcin ir Ukrainos Prezidento L. Kravčuk derybos, kurios turėjo įvykti rugpjūčio 8-10 dienomis, atidėtos vėlesniam laikui. Priežastis

NUNCIJUS KADA: KAREIVIAI NĖRA ŽUDIKAI

Apaštų Sosto nuncijus Vokietijai arkivyskupas Lajos Kada, Munchene aukodamas mišias Bundeswehr kareiviams, pareiškė, jog tiems, kurie teigia, kad kareivio profesija esanti žudiko profesija, būtina pasakyti, kad kareiviai užtikrina taiką ir, rizikuodami savo gyvybe, ją gina. Savo pasirengimu ginti jie nekarta yra užkirtę kelią karui.

Tačiau žvilgsnis į istoriją ir į dabartį atskleidžia, kokia trapi esanti žmogiška taika. Vien karo nebuvimas, pasak nuncijaus, dar nėra taika. Tikroji taika turinti sietis su Dievu. Iš šio ryšio išsivystą žmogaus orumą atitinkąs gyvenimas. Siekiant įgyvendinti šią taiką, būtina tikėti į Kristų. Kareivių sielovada, nuncijaus žodžiais, teikianti kareiviams galimybę pažinti ir vystyti tikėjimą. Kada išreiškė viltį, kad Bundeswehr kontaktai su buvusių komunistinių šalių armijomis paskatinsią tose šalyse atkurti kareivių sielovadą.

KARDINMOLAS WETTER: VALSTYBEI REIKALINGAS DIEVAS

Muncheno kardinolas Friedrich Wetter paragino valstybės

(nukelta į 4 psl.)

- ne visi būtini dokumentai yra paruošti. Atidėtos derybose numatoma kalbėtis apie tai, kaip pradėti Juodosios jūros laivyno, kuris turi 300 laivų, dalybas rugsėjo mėnesį. Yra numatyta, kad laivynas turi būti padalintas į dvi lygias dalis iki 1995 m.

□ Anglijos Karalienė Elžbieta atidarė Buckingham rūmus turistams, tačiau tik pusė numatyto žmonių skaičiaus panorą pamatyti turtingiausius namus Londone.

□ Buvusios sovietinės respublikos - Kazachstanas, Uzbekistanas, Kirgiztanas ir Tadžikistanas - ir Rusija rugpjūčio 8 d. išpareigojo sustiprinti Tadžikistano sieną su Afganistanu ir ginti ją kaip bendrą sieną. Tuo jie išpėjo Kabulą prieš seną kertančias atakas. Afganistano užsienio reikalų ministras Hidayat Amin Arsalla pagrasino, kad Afganistanas atsakys į bet kokias Rusijos armijos atakas ir pareiškė, kad jis apsilankytų kaimyniniame Tadžikistane keletui dienų deryboms.

□ Kuveitas pasirašys gynybos paktą su Rusija sekantį mėnesį, - taip pareiškė Kuveito gynybos ministras Šeichas Ali al-Šabah rugpjūčio 7 d. I Maskvą Šeichas Ali išvyks rugsėjo 23 d. pasirašyti susitarimą, kuris turėjo būti pasirašytas dar šį mėnesį. Pasirašymas buvo atidėtas Rusijos reikalavimu.

□ Kinijos valstybės ekonomikos ekspertai rugpjūčio 8 d. pareiškė, kad dabartinė 12% - 13% infliacija išliks iki metų galo, nežūrint į vyriausybės pastangas sureguliuoti ekonomiką.

□ Nedideliame Latvijos mieste Valmieroje policija vietinėse parduotuvėse aptiko ir konfiskavo tris dešimtis padirbtų 20 JAV dolerių banknotų. Tai pirmas atvejis, kai Latvijoje randamos šio nominalo suklastotos JAV dolerių kupiūros. Padirbtų dolerių Latvijoje pasitaikydavo ir anksčiau, bet tai daugiausia būdavo 50 ir 100 dolerių banknotai. Policija tiria, kaip netikri doleriai pateko į Valmierą.

□ JAV diplomatas Fred Woodruff buvo nušautas Gruzijoje rugpjūčio 9 d. Diplomatas važiuo mašina su vienu iš Gruzijos lyderių apsaugos vyrų, kai nežinomas žudikas apšaudė jų mašiną. Apsaugos vyras Eldar Gugusladze nebuvo sužeistas. Šis diplomato nužudymas siejamas su JAV sprendimu padidinti jos kaip tarpininkės pastangas karstose buvusios Sovietų Sąjungos vietose.

□ Japonijos ministras pirmininkas Morihiro Hosokawa rugpjūčio 8 d. paskelbė 23-ųjų narių vyriausybės kabinetą, į kurį įeina reformatoriai, nepolitikos žmonės ir rekordinis skaičius moterų. Kai kurie politologai spėja, kad ši vyriausybė ilgai negyvuos, kadangi ji sudaryta iš septynių partijų, kurios turi skirtingas ideologijas, koalicionios. Rugpjūčio 9 d. kabinetas prisiekė imperatoriui Akihito.

Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 60 metų sukaktį minint, Illinois gubernatoriui įteikiama specialus pašto ženklas sukaktuvinis žymuo. Iš kairės: Teodora Blinstrubas, Bronius Juodelis, Stanley Balzekas, Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza laiko gubernatoriaus specialų sukaktuvinį laišką, Jūra Jasiūnas, Illinois gubernatorius Jim Edgar, Antanina Repšys, Val. Ramonis — sukaktuvių minėjimo komiteto pirmininkas, Liucija Krutulis, Jonas Daraška, Zenonas T. Merzis.

KAIRIEJI RUSIJOJ NERIMSTA

Advokato Povilo Žumbako komentarai, transliuoti Chicagoje 1993 m. rugpjūčio 1 d. per "Amerikos Lietuvių Radijo" programą, kuriai vadovauja Anatolius Šlutas.

Rusijos Aukščiausioji Taryba, arba kaip vakaruose vadinamas Parlamentas, prieš išsiskiriant vasaros atostogoms, bandė Prezidentui Jelcin sukelti neramumus.

Rusų Liaudies Taryba buvo išrinkta pagal seną, dar Brežnevo laikų Sovietų Sąjungos Konstituciją. Didžioji dauguma, pagal buvusią tvarką ir Gorbačiovo nurodymus, yra senieji komunistai ir nomenklatūrininkai, kuriems Jelcino bandymai vesti Rusiją į demokratišką politinę tvarką ir laisvąją ekonomiką yra nepriimtini.

Kad sutrukdyti Jelcin planui, Rusijos Parlamentas paskutinę dieną prieš atostogas išleido eilę įstatymų, kurie yra nepriimtini Prezidentui ir jo valdžios nariams. Tų įstatymų patvirtinimas buvo tipiškas sovietinis veiksmas. Opozicija nežinojo pasiūlytų įstatymų projektų, viskas buvo daroma kairiųjų partiečių uždarose posėdžiuose. Opozicija nedalyvavo įstatymų tvirtinime.

Dalnai Rusų liaudies veiksmams primena dabartinę tvarką Lietuvos Seime, kur LDDP nariai į posėdžius ateina nusprendę, kokius įstatymus patvirtinti ir žinodami, kad jie turi didžiųjų daugumą Seimo narių, ir kad opozicija yra bejėgė. Nei rusų, nei lietuvių kairieji nemėgsta demokratiškų debatų, nemėgsta opozicijos.

Nauji Aukščiausiosios tarybos įstatymai liečia vidaus ir užsienio sferas. Pagrindinis jų autorius yra Prezidento Jelcin didžiausias priešas Ruslan I. Khasbulatov.

Vidaus srityje kairieji nori politiška įtiki masėms, kurios iš-

gyvena sunkius ekonominius laikus ir nesigauja laisvosios ekonomikos principuose. Jie reikalauja naujos kreditų emisijos, paremti neproduktyvias įmones, net 20% padidinti karinį biudžetą ir bendrai nesilaiko vidaus bei tarptautinių sutarimų, kad mažėtų infliacija.

Užsienio politikoje kairieji paskelbė, kad [Crimean] Sevastopolio uostas priklausys Rusijai, o ne Ukrainai; kad atstato kontraversinę sutartį su Indija, pagal kurią rusai parduotų galingas raketas indam; kad atmets Tarptautinio Valiutos fondo pažadėtą pagrindines finansines sutartis.

ATOMINĖ ELEKTRINĖ IGNALINOS RAJONE

ED. ŠULAITIS

Atominė elektrinė, įsikūrusi prie Visagino (buvusio Sniečkaus) miesto Ignalinos rajone, yra viena iš svarbiausių jėginių visoje Lietuvoje ir, kaip daugelis teigia — viena iš pavojingiausių. Ypatingai po Černobylio elektrinės nelaimės, daugelis mūsų tautiečių buvo taip prieš ją nusistatę, kad net priešiškas dainas kūrė ir dainavo, o Lietuvos "Zalieji" su jų vadu Zigmū Vaišvila visokias akcijas rengė, kad tik būtų sustabdyta trečiojo bloko statyba.

Ši statyba ir buvo sustabdyta, kas Lietuvai dabar atneša šimtus milijonų dolerių nuostolių (tą energiją būtų galima parduoti užsienio valstybėms), nežiūrint, kad ir tų statomų įrengimų vertė būtų buvusi labai didelė. Šiandien trečiasis blokas yra pasmerktas mirčiai. Net ir pastatyti įrengimai dabar jau yra išvogti, surūdiję ar beverčiai.

Šių metų gruodžio 31 d. sukaks 10 metų nuo šios elektrinės paleidimo į darbą. Taigi jau nemaža sukaktis ir lietuviai pamažu apsipranta su mintimi, kad tokia jėgainė yra būtinybė, o ne vien tik rusų noras sunaikinti Lietuvą, kaip anksčiau buvo teigiama. Dabar dauguma pasaulio valstybių jau negali apsiei-

ti be panašių jėginių. Vargu ar Lietuva be jos galėtų gyvuoti, nes, pagal oficialius duomenis, Lietuva iš jos gauna 60 procentų visos elektros energijos (pačioje elektrinėje sakė, kad gaunamas procentas yra dar didesnis — apie 80%).

Šiandien apie šią elektrinę vis rašo Lietuvos bei užsienio spauda. Visai neseniai atėjo žinia, jog JAV Westinghouse kompanija šiai jėgainei siūlo du naujus mažesnio galingumo reaktorius, kad šie pakeistų dabar ten veikiančius galingiausius pasaulyje reaktorius, nes panašus reaktorius sprogė Černobylyje.

Apsilankius šioje atominėje jėgainėje iš arti teko patirti ir sužinoti apie šį šių dienų "monstrą".

Apie pačią elektrinę ir jos svarbą papasakojo ir jos direktoriaus pavaduotojas Justinas Norėika, kuris prisipažino, kad nėra giminė solistui Noreikai ir kitiems žymiesiems Noreikoms. Jis čia rūpinasi elektrinės fizine apsauga ir savo žinioje turi apie 200 krašto apsaugos vyrų, kuriuos tik viduje prie dokumentų tikrinimo temačiau.

Iš lauko pusės — eik kur tik nori, net ir į statyti nebaigtą trečiąjį bloką (antrasis tuomet buvo remontuojamas) ir iš ten neški — ką tik nori. Ten buvo sudėti neįkainojami turtai, o

Uosto klausimas ypač yra jautrus Ukrainai. Įtampa, esanti laivyne kelia didžiulį susirūpinimą. Raketų pardavimas Indijai ypač prieštaraus Amerikos ir Jungtinių Tautų politikai ir lauzo rusų susitarimus.

Saugumo ir teisingumo sferoje kairieji reikalauja, kad du Jelcin pagrindiniai patarėjai būtų patraukti teisman už nusikaltimus. Tuo tarpu, panašiai kaip ir Lietuvoje, buvę komunistai nori uždaryti KGB archyvus, tik "drąsesni" rusai sugebėjo tai padaryti 20 metų laikotarpiui: uždaryti visus archyvus. Lietuvos KGB archyvų likimas yra neaiškus.

Praėjus dienai, po įstatymų paskelbimo, kuriuos Prezidentas Jelcin gali sustabdyti, pasinaudodamas savo prezidentiniu veto, Rusijos Centrinis Bankas, kuris yra atsakingas ne Prezidentui, o Aukščiausiajai Taryai, paskelbė naujų rublių įvedimą. Tas naujas rublio įvedimas būtų ypatingai pavojingas darbininkams, pensininkams ir mažiems verslininkams, bet mažiau ar visai nepakenktų spekuliantams ir firmoms, kuriuose reikiama buvę kairieji nomenklatūrininkai.

Šis centrinio Banko sprendimas panašus į 1948 metų Stalino finansines "reformas" — bolševikiškas bandymas atimti paprastų žmonių turtą.

Prezidentas Jelcin nutraukė savo atostogas ir sugrįžęs į Maskvą bandė sušvelninti rublio perorganizavimo eigą, bet šiuo metu (1993 m. liepos 29 d.) yra neaišku, ar bus suspėta atitaisyti kairiųjų daroma žalą kraštui, ... gyventojų tarpe neramumai vis didėja.

dabar jau viskas nuėjo šuniui ant uodegos: daug kas išvogta, o kas neišvogta — surūdiję ir niekam netinkama. Taip pat dar tebestovė keturi galingi kranai (vienas iš jų buvo pats didžiausias tuometinėje Tarybų Sąjungoje).

Įmonė dabar yra Lietuvos Energetikos ministerijos žinioje (perėjo prieš pusanturę metų). Atrodo, viskas palikta Dievo valiai. Trečiasis reaktorius turėjo būti pats tvirtiausias ir saugiausias ir galėjo Lietuvai labai praversti, ypatingai norint užsidirbti "tvirtos" valiutos.

Bendrai, didele tvarka nepasizymi nei veikiantieji elektrinės blokai. Praėjusių metų rudenį plačiai nuskambėjo, kad iš elektrinės dingo 230 kg sveriantis branduolinio kuro kasetė, kuri yra dvylikos metrų ilgio, rankos storio, ir jos į kišenę įsidėjęs neišsineš. Buvo sudaryta net komisija šiai kasetei ieškoti, tačiau, praėjus pusmečiui, dar jokių rezultatų nematyti. Sakoma, kad ji gali būti paslėpta pačioje elektrinėje.

Daug biurokratijos

Kad elektrinėje daug biurokratijos (o kur jos Lietuvoje nėra?), aiškinti netenka. Energetikos ministerija turėtų rūpintis pagrindiniais šios elektrinės reikalais, bet to nepastebima. Tačiau ji pasiima didžiausią dalį lėšų. Į pačią jėgainę žmonės iš šios ministerijos atvyksta lyg svečiai — tik paviešėti, o ne kuo pasirūpinti. Energetikos ministerija kartu su vyriausybe nustato elektros kainas ir daugiau pusę gautų pajamų pasilieka sau. Tad elektrinės išlaikymui ir darbuotojams ne taip jau daug lieka, nors elektrinėje algos vienos iš didžiausiųjų Lietuvoje (pavyzdžiui, A. Adamonio alga siekė 40 tūkstančių talonų, tuo tarpu kitų jėginių darbuotojai tik apie pusę to tegaudavo).

Buvo pareikšta mintis, kad šioje vietoje, o taip pat ir kitose veiklos srityse plačiai klesti socializmas ir jis nuo komunistinių

Kairieji savo veiksmais aiškiai parodė, kad jiems teberūpi Rusijos imperijos atkūrimas ir kelio į laisvąją rinką sugriovimas.

Rusijos kaimynams turėtų būti aišku, kuri politinė jėga yra jiems pavojingiausia. Vakarai, ypač Amerika, mažai rūpinasi Rusijos kaimynais. Ukraina, kuriai grėsia Rusų imperializmas, tuo pačiu metu yra spaudžiama Amerikos, kad atiduotų visus atominis ginklus Rusijai ar tarptautinei globai.

Kairiųjų veiksmas yra pavojingi Lietuvai. Gal šie aiškiai imperialistiniai ir prieš demokratiją

linkeėjimai pažadins mūsų kairiuosius, kurie ne tik ekonomiškai slenka į Rytus, bet yra pasiryžę "auklėti" karininkus rusų karinėse mokyklose. Rusų kariuomenė yra ypatingai nepalanki kareiviams. Jų tradicijos nuo Caro ir Stalino laikų yra pritaikytos kareivių pažeminimui, armijoje vyrauja grubi diktatoriška tvarka, kurios tikslas yra tarptautinis plėtojimas ir vietinis teroras.

Gal šį rudenį Ameriką atvykęs Prezidentas Brazauskas galės paaikškinti, kodėl jo kairioji Partija yra taip sužavėta rytine ekonomika, karine sistema bei tvarka.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS ir SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WJNC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Edvardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-9:30 val. ryto WJWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama angliu kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636. Universiteto vasaros atostogų metų transliacijos laikinai sustabdytos. Transliacijos vėl bus tęsiamos po atostogų sekmadieniais, pradedant rugsėjo 12 d.

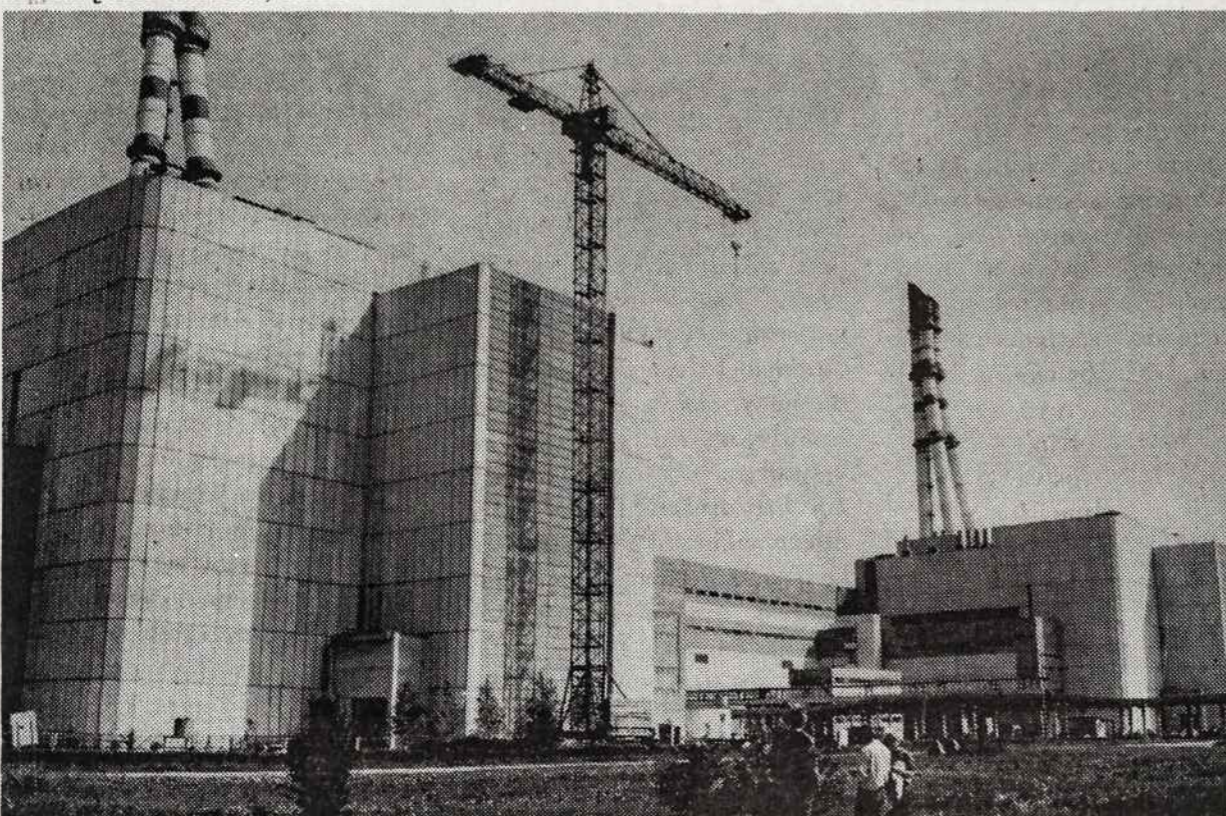
MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

Ignalinos atominės jėgainės pastatai iš toliau. Viktoro Kapočiaus nuotr.

(nukelta į 6 psl.)

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
 - LAIVAI (CRUISES)
 - TRAUKINIAI (AMTRAK)
 - AUTOBUSAI
 - NUOMOJAMOS MAŠINOS
 - VIEŠBUČIAI
 - IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ**

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE

2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229

TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —**Lietuvos Vyčių 80-tasis seimas**

Rugpjūčio 12-15 dienomis Worcester, MA, vyksta Lietuvos Vyčių 80-tasis metinis seimas. Įsikūrę dar prieš Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Vyčiai savo organizacinę veiklą ir privatumą gyvenimą skyrė Lietuvai. Organizacijos viduje jie puoselėjo lietuvių kalbą, lietuviškus papročius, rengė vaidinimus, šoko tautinius šokius, dainavo lietuviškuose choruose. Buvo tos sveikos lietuviškos celės, kurios palaikė išeiviją.

Kiek daug rūpestingumo parodė, kai Lietuva kėlėsi ir organizavo savo nepriklausomą valstybę. Tai buvo laikai po Pirmojo pasaulinio karo. Lietuvos Vyčiai buvo uoliausi aukų rinkėjai Lietuvos gelbėjimo fondams, dar uoliai jungėsi į organizacines veiklas, kad tik padėtų Lietuvai. Neužmirština, kad Lietuvos Vyčiai Lietuvos kariuomenės vadui generolui Silvestriui Žukauskui įteikė aukso kardą. Tuo Lietuvos Vyčiai, nors ir būdami išeivijoje, visiem parodė, jog jie yra Lietuvos laisvės sargai.

Šie žodžiai geriausiai apibūdina Lietuvos Vyčių veiklą. Kai prasidėjo Antrasis pasaulinis karas, kai Lietuvą okupavo Sovietų Sąjunga, Lietuvos Vyčiai išvystė nuostabią veiklą. Vargu ar kita Amerikos lietuvių grupė taip buvo susiorganizavusi — visom priemonėm ir išgalėm ginti Lietuvą. Savo didelėje organizacijoje jie turėjo Lietuvos reikalų komitetą, kuris specialiai sekė Amerikos spaudą, Amerikos politiką ir reaguodavo. Nariai gautas žinias ir informaciją siuntė į Lietuvos reikalų komitetą, kuris organizuodavo plačią veiklą tuo ar kitu klausimu. Lietuvos Vyčiai rašė laiškus ten, kur tik reikėjo ginti lietuviškus reikalus. Sukoordinavę laišku rašymą, jie pasidarė didelė jėga. Kongreso

ar senato narys, ištaręs kokį negėrą žodį prieš Lietuvą, gavo ne vieną, ne dešimtį, bet šimtus laišku, kurie protestavo prieš tokį elgesį ir kvietė jį būti Lietuvos draugu.

Vyčiai rašė į laikraščių redakcijas, radijo stotis, savo valstijose pasiekdavo vietos valdžią, išrūpino rezoliucijas Lietuvos reikalui. Lankė ir miestų administracijas, miestai išleisdavo proklamacijas, Vasario 16-tos dienos proga skelbė Lietuvos laisvės dienas, iškeldavo Lietuvos vėliavą prie vietos administracijos rūmų.

Jei kai kur įstrigdavo didžioji politika, kai Amerikos prezidentas ar Valstybės sekretorius norėjo pamiršti Lietuvą, kokia jėga reaguodavo Lietuvos Vyčiai! Jie ne tik patys rašė laiškus, siuntė telegramas, bet ragino ir kitus, ir iš kitų tautų tarpo būrė draugus Lietuvai.

Dabar turime naują Lietuvos situaciją — Lietuva nepriklausoma, bet sunkiai organizuojasi. Senasis komunistinis elementas, kaip kokie balasto akmenys laive, skandina ir patį nepriklausomybės laivą. Skurdi ekonomika, vargas palietė Lietuvą. Ir čia Vyčiai išvystė savo didelę veiklą. Kiek suorganizavo siuntinių, ligoninėm siuntė aparatūrą, vaistus, kad tik Lietuva stiprėtų. Vaziavo savanoriais dirbti įvairiose srityse, kitų tautų tarpe žadino pagarbą Lietuvai, organizavo ir kitokią paramą.

Bet dar ne viskas. Dar iš Lietuvos neišvesta okupantų kariuomenė, dar Rusija smaugia ekonomiškai, nori Lietuvą sutartimis prisirišti prie savęs. Rusija nenori, kad Lietuva būtų laisva, tvarkinga, demokratinė valstybė. Todėl laisvojo pasaulio lietuviai turi budėti ir ginti Lietuvos laisvę, ginti per savo senatą, kongresą, spaudą. Ir čia Lietu-

2 (tąsa iš praeito nr.)**Sąžinės ieškojimas**

Kaip anksčiau (PLB seime 1992 m.) pastebėjau dabar taip pat noriu pakartoti teiginį, kad pagrindinis komunizmo tikslas buvo visų moralinių dėsnių pakeitimas. Kalbant psichoanalizės teorijos žodynu, komunizmas buvo užsimojęs sunaikinti superego paremtą moralę, pakeičiant ją naujomis komunistinės sistemos taisyklėmis, kurios su morale neturėjo nieko bendro. Nors šis tikslas ir nebuvo pasiektas,

vos Vyčiam tenka nepaprastas vaidmuo. Metų metais taip uoliai gynę Lietuvą, ir dabar budėkite, nes Lietuvos laisvės pavojai nepašalinoti. Tuo tradiciniu aukso kardu šaukite į visus savo narius, visus lietuvius, kad Lietuva būtų tvirta demokratinė valstybė, ekonomiškai susitvarkiusi, išsismoklinusi ir kūrybinga.

Metiniuose seimuose Vyčiai turi plačią socialinę programą, aptaria savo reikalus ir renka centro valdybą ir jos pirmininką. Šiame seime į pirmininkes trečiam terminui kandidatuoja Frances Petkus.

Sveikiname Lietuvos Vyčių 80-tąjį jubiliejinį seimą. Tegu jis praeina sklandžiai, tegu pakelia jūsų darbo nuotaikas, tegu į jūsų organizaciją buria naujus narius, kuriem rūpi tėvų šalies laisvė.

Tegyvuojia Lietuvos Vyčiai! Pagarba ir meilė jums visiems!

KLIŪTYS SANTYKIUOSE TARP IŠEIVIJOS IR LIETUVOS: BARJERAI, TARPEKLIAI AR PRARAJA?

Prof. dr. Vytauto Bieliausko paskaita, skaityta Detroito politinėje - visuomeninėje konferencijoje 1993 m. birželio 19 d.

bet Sovietų Sąjungoje vykęs 70-ties metų ir Lietuvoje 50-ties metų eksperimentas neliko be pasekmių.

Pagrindinės šio eksperimento pasekmės yra matomos dabar, kai visa sistema yra sugriuvusi ir kai dabar nėra vietos dirbtinai moralei. Sovietų sistema dešimtmečius kovodama, sugebėjo sugriauti savo orbitoje moralinius principus, paremtus Dievo Įsakymais. Buvo mėginama dekalogą pakeisti komunistų partijos nurodymais, turinčiais lyg ir dogmų svarbą, bet visa buvo taip dirbtina, kad tai niekur neprigijo.

Ir taip dabar žmonėms, išsilaisvinusiems iš komunizmo priepaudo, reikia ieškoti principų savo moraliniam elgesiui spręsti arba, ištikrųjų, jiems reikia iš naujo mokytis dekalogą, kuris buvo tiek metų profanuojamas, atmetamas ir užmirštas. Bet moraliniams principams išmokyti ir juos įsisavinti reikia laiko, pastangų ir svarbiausia, noro. Atrodo, kad noro ir pastangų ten yra, bet laiko trūksta ir šaltinių, kurie yra reikalingi tokiam mokymuisi.

Tuo tarpu jau kuris laikas į Lietuvą yra pradėję vykti verslininkai su "misija" įvesti ten vadinamąją "rinkos ekonomiką".

Pats rinkos ekonomikos teorijos kūrėjas Adam Smith šią sistemą siejo su natūraliu moralės jausmu, kuris, jo nuomone, esąs visuose žmonėse, nes jie visi turi simpatiją ir užuojautą kitiems, kurie sunkiau ir vargingiau gyvena ir kuriems reikia padėti.

Šitos idėjos tiko 18-tam šimtmečiui, bet jos yra gana tolimos dabarties laikams. Deja, daugelis dabartinių rinkos ekonomikos atstovų šiandien jos nesieja su moralės jausmu ir dėl to sąžinės ieškoti net ir Harvardo profesorų siūlomoje rinkos ekonomikoje nėra prasmės. Jie, kaip ir daugelis kitų, propaguoja "nuogą" nežabotą kapitalizmą, kuris turbūt, tokioje formoje niekur neegzistuoja. Taigi, Lietuvai priimant kapitalizmo modelius, nereiktų visiškai atsakyti kai kurių idėjų, išmokyti iš socializmo, kurios, gal ir niekam nepastebint, rėmėsi dekalogo ir artimo meilės principais.

Teisingumas reikalauja moraliniais principais pagrįstos krašto ekonomikos. Deja, sovietų sistemoje ekonomikos su morale niekas nerišo ir tai yra sunku padaryti dabar Lietuvoje, kaip ir visuose buv. Sovietų Sąjungos kraštuose. Moralinius principus labai dažnai ir Vakarų ekonomi-

ka yra užmiršusi, taip kad iš Vakarų čia duodamus siūlymus negalima be kritikos priimti. Deja, dabartinės moralinės ir teisinės konfuzijos įtakoje Lietuvoje dabar yra labai paplitusi korupcija, kuri kenkia ir individams ir visam kraštui. Žinoma, korupcija buvo visuomet sovietų sistemos audinio dalimi, bet, valdant komunistų partijai, korupcija buvo ribota: ji buvo leidžiama arba toleruojama tik partijos žmonėms, o visi kiti turėjo laikytis griežtų taisyklių.

Sąjūdžiui perėmus valdžią, "laisvė padidėjo, ir korupcija išplito tarp įvairių sluoksnių. Dabar, valdymą perėmus LDDP, atrodo, mėgina korupciją riboti. Bet tik laikas parodys ar ji vėl taps tik vienos partijos privilegija ar ji bus iš viso sustabdyta. Kiekvienam atveju, kraštas negalės ilgai gyventi korupcijos chaose ir atrodo, kad dabartinė vyriausybė jau pradeda imtis rimtų žingsnių jai sustabdyti. Tikėkimės, kad tai pasieks. Bet kol visi žmonės nepradės mokytis ir laikytis moralinių ir etinių principų, reiks masinių policijos kadru korupcijai sustabdyti.

Ir taip vėl tenka grįžti prie sąžinės ieškojimo ir individuose ir tautoje. Kaip minėjau, sąžinę Lietuva turės pati susirasti: Vakarai čia jau daug padėti negalės, nes ir Vakaruose sąžiningumo norma yra pakrikusi. Melas, iš-eikvojimai, nesąžiningumas nėra vien tik sovietų sistemos išradimai. Jie yra žmogaus klaidingumo požymis ir juos nugalėti bus galima, tik grįžtant prie dekalogo rodomų amžinųjų vertybių. Šiame grįžimo kelyje Lietuva pati turės rasti atsakymus ir jais gal net išeiviją atnaujinti.

Išeivija ir Lietuva

Išeiviai, kurių dauguma paliko savo gimtąjį kraštą dėl okupacijos ir primestos komunistinės sistemos, perėjo sunkius kelius, bandydami iš nieko sukurti sau egzistenciją užsieniuose, tuo tarpu vis neprarasdami vilties grįžti į tėvynę. Svetur gyvendami, mes visam pasauliui per dešimt-

(nukelta į 4 pl.)

JAV LB politinės konferencijos atidarymo metu buvo susipažinta ir su svečiais iš Lietuvos. Publikai plojant galvą lenkia Seimo narys Lietuvos socialdemokratų partijos narys Aloyzas Sakalas. Pirmoje eilėje iš k.: Lietuvos ministro pirmininko kanceliarijos viršininkas Gytis Kaminskas, Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje pirm. Mykolas Abarius, dr. Jonas Valaitis. Kėstučio Miklo nuotr.

DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO
60 METŲ
SUKAKTĮ
PRISIMENANT

PAULIUS JURKUS

Chicago tvarkėsi, modernėjo, keitėsi ir visas Amerikos gyvenimas, nešdamas visam pasauliui didelę pažangą.

Narsus karys

Taigi, Stepas Darius buvo savanoris, drausmingas ir narsus karys, garbingai išstarnavęs Amerikos kariuomenėje 2 metus, 1 mėnesį ir 7 dienas. Kariuomenės įsakymuose jis ir buvo paminėtas už savo narsumą. Tos sunkios tarnybos metu jis du kartus fronte nukentėjo: 1918 m. liepos 14 d. buvo lengvai apnuodytas dujom, o rugpjūčio 1 d. kautynėse netoli Paryžiaus buvo sunkiai sužeistas.

Prezidento Wilsono reikšmė

Baigiant skyrių, kaip Stepas Darius tarnavo Amerikos kariuomenėje, dar būtina grįžti prie Amerikos prezidento Wilsono,

kurio veikla turėjo lemiamos įtakos visam pokario laikotarpiui.

Rusijoje 1917 m. spalio mėnesio revoliucijos metu valdžią paėmė bolševikai, kurie iškart kariaujančių veiksmuose įžiūrėjo kapitalistų įsigalėjimą. Jau tada prezidentas Wilsonas kalbėjo, kad Amerika kovojanti už demokratijos išplėtimą ir autoritarijos sužlugdymą, o ta autoritarija buvo kaizerinė Vokietija. Bolševikai darė savo ir 1919 metų pradžioje skelbė, kad sąjungininkai turi imperialistinius karo tikslus.

Tada prezidentas Wilsonas 1918 m. sausio 8 d. Amerikos Kongrese paskelbė garsiuosius 14 punktų, kurie turėjo formuoti idealistinius alijantų karo tikslus. Iš tų punktų pažymėtini: kad būtų garantuota jūrų laisvė taikos ir karo metais, kad būtų suteiktos lygios prekybos teisės vi-

soms susitaikiusioms tautoms, kad būtų prižiūrimas nusiginklavimas, sprendžiama kolonijų padėtis, kad būtų atstatytos užkariautos valstybės.

Konkrečiai kalbėjo apie Lenkijos atstatymą, kad turėtų priėjimą prie jūros. Kalbėjo ir apie Tautų Sąjungos įkūrimą ir jos reikšmę taikai išsaugoti.

Svarbiausias iš tų punktų deklaravo tautų apsisprendimo teisę, jog kiekviena tauta turi teisę būti nepriklausoma. Todėl nors tuos punktuose tiesiogiai nebuvo paminėta Lietuva, ji naudojosi tuo punktu kaip teisiniu pagrindu, atstatydama savo nepriklausomybę 1918 metais. Prezidentas Wilsonas labai aktyviai dalyvavo surašant Versalio taikos sutartį. Tada Paryžiuje jis išgyveno daugiau nei pusę metų, — nuo 1918 m. gruodžio 23 d., iki 1919 m. birželio 28 d.

Vėliau sunku buvo visus punktus įgyvendinti. Buvo įkurta Tautų Sąjunga, aptarkyti Europos reikalai. Wilsono naujam terminui prezidentu nebeišrinko. Baigęs prezidentauti, vienšias gyveno Washingtone, kur ir mirė 1924 m. vasario 3 d.

Wilsono tautų apsisprendimo doktrina įgalino Lietuvai atstatyti savo nepriklausomybę, o Amerikos lietuvius pakėlė naujam sąjūdžiui — padėti Lietuvai. Taip į mūsų istoriją vėl grįžta Stepas Darius.

Patriotinis sąjūdis padėti Lietuvai

Stepas Darius, kai išėjo į Amerikos kariuomenę, buvo 21 metų, kai iš jos grįžo, buvo 23, subrendusi ir apsisprendusi už Lietuvą idealistinę asmenybę. Lietuviška išeivija jau buvo gerai susiorganizavusi, turėjo 118 parapijų, daugelis jų turėjo savas mokyklas, du didžiulius Susivienijimus, daug draugijų, klubų, svetainių, salių, daug laikraščių. Tai nebuvo pilka darbininkų bendruomenė, kuri nežinojo, kas ji yra ir ko ji nori. Toje išeivijoje tada buvo kartojamas vienas vardas — Lietuva.

Išeivija buvo susiskirsčiusi į tris ideologines grupes: katalikai, liberalai (kuriuos atstovavo tautininkai ir socialdemokratai) ir komunistai. Kartais jos nesutikdavo, bet visos vienaip ar kitaip rūpinosi Lietuva. Per karą ir po karo išeivija sugebėjo nežinomą Lietuvos vardą išskelti į pasaulinę plotmę. Jei nebūtų buvę išeivijos, nežinia, kaip būtų pasisekę atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Pirmasis lietuvių didysis Vilniaus seimas 1905 m. išeivijai buvo lyg koks trimto garsas, kad laikas jau organizuotis. Nuo tada prasidėdavo intensyvus išeivijos tautinis judėjimas: šaukiami seimai, kuriamos lietuviškos parapijos, statomos bažnyčios, mo-

kyklos ir t. t. Organizuojama ir leidžiama didelė spauda, kuri be atvangos rašė apie Lietuvą ir nagrinėjo jos problemas. Nuo "Aušros", pirmojo lietuvių tautinio laikraščio, nebuvo praėję nė 50 metų, kai išeivija siekė to paties tikslo: turi būti atstatyta Lietuvos nepriklausomybė ir išeivija turi Lietuvai padėti.

Laisvės idėja formavosi keliais tarpais. Pradžioje kalbėta tik apie dalinę, vėliau apie pilną autonomiją. Dar draudžiamąjį laikotarpio spauda nebuvo tuo klausimu vieninga. Amerikos lietuvių jau kalbėjo, kad būtų sujungtos visos lietuviškos žemės ir Mažoji Lietuva, kad būtų atstatyta etnografinė Lietuva.

Prezidentas Wilsonas 1916 m. lapkričio 1 d. paskelbė Lietuvių Dieną visoje Amerikoje. Buvo sudaryta 400 skyrių ir visur rinktos aukos. Surinkta 176,863.28 dol. Prezidentas, skelbdamas šią dieną aukom rinkti, savo aktu pripažino lietuvių tautos egzistenciją. Ir tai buvo didis laimėjimas lietuviams. Aukos per Raudonąjį Kryžių buvo siunčiamos Lietuvai, bet Lietuva tuo metu buvo vokiečių okupuota. Aukos buvo įšaldytos, išmokėtos tik po karo jau nepriklausomai Lietuvai.

Pavergtų tautų kongrese Lo-

zanoje, Šveicarijoje, 1916 m. Amerikos lietuvių atstovai kun. V. Bartuška ir J. Bielskis reikalavo pilnos nepriklausomybės Lietuvai.

Visame pasaulyje popiežius Benediktas XV paskelbė Lietuvių Dieną 1917 m. gegužės 20 d.

1919 m. balandžio 17 d. nutarta surinkti milijoną parašų, kad Amerika pripažintų Lietuvą de jure. Tuos parašus surinko, įrišo į 138 knygas. Amerikos prezidentui Hardingui įteikta 1921 gegužės 30 d.

Lietuvos laisvės karai

Kai Stepas Darius tarnavo Amerikos kariuomenėje, Lietuva 1918 m. vasario 16 d. paskelbė atstatanti Lietuvos nepriklausomybę. Apie tai jis žinojo, nes namiškiai jam siuntė lietuviškus Chicago laikraščius.

Tai buvo didelio vargo laikas, bet Lietuva nepasimetė: ji tais pačiais metais lapkričio 23 d. įkūrė savo kariuomenę. Savanoriai rinkosi, nesibijodami nei vargų, nei pavojų. Tačiau greit prasidėjo karai dėl Lietuvos laisvės. Bolševikai 1918 m. gruodžio 12 d. perėjo Lietuvos sieną ir 1919 m. sausio 25 d. jau buvo giliai įsiveržę į kraštą, užėmę du trečdalius Lietuvos.

(Bus daugiau)

KLIŪTYS SANTYKIUOSE TARP IŠEIVIJOS IR LIETUVOS: BARJERAI, TARPEKLIAI AR PRARAJA?

(atkelta iš 3 psl.)

mečius garsinom Lietuvos vardą, primindami jos kančias ir jos norą vėl tapti laisva ir nepriklausoma valstybe.

Išėjimo mėgino išlaikyti savo kalbą ir kultūrą užsienyje: steigė mokyklas, leido laikraščius ir knygas, puoselėjo teatrą ir sportą. Visa tai buvo daroma su tikslu išlaikyti lietuviškumą jaunėse kartose, tikint, kad ateis laikas, kad jei ne mes, tai bent mūsų vaikai ar vaikaičiai galės grįžti į Lietuvą.

Su atidumu sekėme įvykius Lietuvoje ir kai kurie iš mūsų, galimybėms susidarius, dar net senesniais komunistinės spaudos laikais mėginome lankyti taip vad. "Tarybų Lietuvą" ir bent retkarčiais, kai galėdavome telefonus ir klausyimosi aparatus apdengti pagalvėmis, mėginavome pasikalbėti atviriau ir pajusti pavergto krašto pulsą. Žinoma, tokie apsilankymai net mokslinių pasiekimų tikslu kai kurių išėjimo atstovų buvo smerkiami ir laikomi kolaboravimu su okupantu. Jiems atrodė, kad visas kraštas buvo komunistų perauklėtas ir kad ten beveik visi žmonės buvo Maskvai atsidavę "kvislingai". Žinoma tiems iš mūsų, kurie ėmėsi rizikos tada lankyti Lietuvą, šitokių samprotavimų nekilo, nes mes be valdžios atstovų ir pareigūnų, sutikdavome ir savo senų draugų, kurie su mumis buvo atviresni, ir matėme, kur nei jie, nei jų vaikai savo lietuviškumą nėra praradę. Teko susitikti ir su savo profesijos kolegomis, kurie oficialiai turėjo būti komunistais, bet savo širdyse jie "idealistų" komunistų nekentė lygiai, kaip

ir mes išėjimoje.

Pagaliau Corbačiovo "perestroikos" inspiruotas įsisteigė Sąjūdis. Su juo mes išėjimui turėjome glaudžius santykius beveik nuo jo įsisteigimo pradžios. Tikrai greitai suorganizavome gana rimtą finansinę paramą, kurią siuntėme Sąjūdžiui ir per jį Lietuvos laisvinimui. Nors tuomet Sąjūdyje ir buvo daug buvusių komunistų, bet jo vadovu tapo Vytautas Landsbergis, kuris gavo išėjimo pilną pasitikėjimą.

Ir dėl to mes pasitikėjome visais, kuriuos Landsbergis mums rekomendavo: juos, čia atvykusius, globojome, jiems apmokėdavome keliones ir juos finansiskai remdavome. Sąjūdžiui steigiantis, buvo aiškiai pasakyta, kad jo tikslas bus atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę ir buvo galvojama, kad šį tikslą atsieks Sąjūdžio egzistencija baigsis ir krašto valdymas bus perduotas demokratiškai išrinktiems tautos atstovams. Sąjūdis ir jo vadai 1990 m. vykusiose rinkimuose laimėjo daugumą ir, tuo gavę tautos mandatą, tuoj pat paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Tai buvo didelis, istorinis ir nepamiršamas žingsnis, už kurį lietuvių tauta visomet liks dėkinga Sąjūdžiui ir Vytautui Landsbergiui. Deja, Sąjūdis, tur būt entuziazmo pagautas, po to neužsidarė, kas buvo klaida, nes tuo būdu jis nesudarė sąlygų kurtis ir stiprėti kitoms politinėms partijoms. Tada liko tik viena tvirta partija: Lietuvos Komunistų Partija. Netrukus ši partija "persikrikštijo" nauju

vardu — LDDP ir su šiuo titulu ji laimėjo 1992 m. Seimo ir 1993 m. Prezidento rinkimus. LDDP dabar ir valdo Lietuvą.

Be abejo išėjimo, kaip ir dalis Lietuvos, šiuos LDDP laimėjimus pergyveno su dideliu nusivylimu. Nors ir priimdama tautos sprendimą, išėjimo reiška stiprėjantį nepasitikėjimą LDDP ir jos kandidatais laimėjusiais rinkimus. Prie šio nepasitikėjimo prisidėjo dar ir Sąjūdžio laikais įvestas pilietybės įstatymas, kuris talpino ir tebetalpina savyje aiškia išėjimo diskriminaciją. Biurokratiškos kliūtys pilietybės liudijimu ir po to pasų išdavime buvo ir yra tokios neprasmingos, kad jų rezultate daugelis išėjimo net nenori mėginti šiuos doku-

mentus išsiimti.

Be to tūkstančiai išėjimo vaikų, gimę užsienyje, yra laikomi užsieniečiais be teisių naudotis Lietuvos pilietybe, ir tuo būdu yra atskiriami nuo tautos, kurios kalbą jie moka ir prie kurios atstatymo jie norėtų aktyviai prisidėti.

Įdomu yra ir tai, kad vizų gavimas ir į Lietuvą įvažiavimas yra padarytas daug sudėtingesnis, negu kitose Baltijos valstybėse (pvz. Estija nereikalauja jokių vizų iš JAV ir Kanados piliečių). Atvykus į Lietuvą, išėjimams yra taikomos kitokios kainos viešbučių ir transporto priemonių naudojimui ir t.t. Tuo būdu išėjimo pradeda vis aiškiau jaustis, kad ji nėra traktuojama tautos dalimi: ir taip daugeliui Lietuva jau tampa ne namais, bet gal net nedraugišku užsieniu.

(Bus daugiau)

IŠ KATALIKŲ BAŽNYČIOS GYVENIMO

(atkelta iš 1 psl.)

konstitucijoje išsaugoti kreipimąsi į Dievą. Atidarant naują Bavarijos valstybinę kanceliariją Munchene jis pasakė, kad Dievas reikalingas ne tik individui, bet ir visai valstybei. Valstybės pagrindai suirtę, "jeigu jie nestovėtų ant kūrinių tvarkos pamatų, kuriuos padėjo Dievas". Kur valdžia vykdoma be atsakomybės prieš Dievą, ten ji virsta savivale ir grėsia degeneruoti į diktatūrą.

Kardinolas apgailestavo, jog esama žmonių, kurie nieko nepasimokę iš nesenos nacional-socializmo ir komunizmo istorijos, reikalauja išbraukti Dievo vardą iš konstitucijos. "Jeigu kas nors nepakenčia, kad konstitucijoje būtų minima atsakomybė prieš Dievą, tas paliečia ne tik Dievą,

bet ir žmogų", pasakė arkivyskupas. Vardan žmonių privalu būti atsargiam, idant bedievystė "niekada nepaplistų mūsų valstybėje, net ir patylomis".

ANGLIKONAMS, NORINTIEMS TAPTI KATALIKAIS, NEBUS SUTEIKTAS YPATINGAS STATUSAS

Anglikonams, kurie nesutinkdami su moterų ordinacija, nori pereiti į Katalikų Bažnyčią, ypatingas statusas nebus suteiktas. Kaip balandžio mėn. pabaigoje Londone surengtoje spaudos konferencijoje pareiškė Anglijos Vyskupų konferencijos pirmininkas kardinolas Basil Hume, norintys priimti katalikų tikėjimą turėsią "pilnutinai integruotis į Katalikų Bažnyčią". Drauge jis pridūrė, jog, kita vertus, brangintinas ir šių konvertitų "Dvasinis anglikoniškasis paveldas". Asmeninės prelatūros pagal "Opus Dei" pavyzdį ar su Roma susivienijusios anglikonų Bažnyčios įsteigimas atmetinas.

Hume pabrėžė, kad anglikonų kunigai turėsią būti įšventinti, jeigu jie Katalikų Bažnyčioje norėsią būti dvasininkais. "Kiekvienas, kuris nori būti priimtas į Katalikų Bažnyčią, turi pripažinti jos mokymo autoritetą tikėjimo ir moralės klausimais ta forma, ko- kiai ji vykdo popiežius kaip šv. Petro įpėdinis ir su juo vieningas vyskupų susirinkimas", pa- žymėjo kardinolas. Kita vertus, pasak Hume, vien protesto prieš anglikonų generalinio sinodo nutarimą, suteikiantį teisę moterims tapti kunigėmis, kaip pagrindo pereiti į Katalikų Bažnyčią nepakanka. Niekas negalys iš kitos Bažnyčios doktrinos atsi- rinkti tikrai tai, kas jam patinka.

A. J.

ENERGETIKOS MINISTERIJOS KORIDORIAI

(atkelta iš 1 psl.)

niam klausimams spręsti, ministerijos centrinio aparato darbuotojų komandiruočių į užsienį išlaidoms apmokėti panaudota 38,1 tūkst. JAV dolerių, 3,1 tūkst. Vokietijos markių ir 2,8 tūkst svarų sterlingų.

Ministerijos centriniam aparatui išlaikyti 1992 m. padaryta ne 113,7 tūkst. Lt išlaidų, kaip nurodyta ataskaitoje forma Nr. 2, o 390,3 tūkst. Lt, arba 3,4 karto daugiau, negu skyrė Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1992 m. ministerijai patvirtino 778 tūkst. talonų (7780 Lt) autotransporto išlaidų limitą, kuris viršytas 571 tūkst. talonų (5710 Lt).

Iki šiol ministerija neturi reikalingų dokumentų, ar teisingai naudojama jos skirta 30 tūkst. JAV

dolerių labdara Peleos parapajai".

Valstybės kontrolierius nusprendė pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei spręsti klausimą dėl 5594 tūkst. Lt nagaristų pajamų ir 1035 tūkst. Lt subsidijų, nuostoliams kompensuoti už gyventojams pateiktą šiluminę energiją lengvatinėmis kainomis, kurias gavo Energetikos ministerijos reguliavimo sferai priklausančios imonės, Vyriausybei patvirtinus paaugštintas šiluminės ir elektros energijos kainas, gražinimo valstybės biudžetui; taip pat perduoti Lietuvos Respublikos Seimo Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijai patikrinimo medžiagą, siekiant įvertinti buvusio energetikos ministro L. Ašmanto veiklą, susijusią su valstybinių valiutinių lėšų neteisėtu panaudojimu; taip pat pasiūlyti ministrui A. Stasiukynui pervesti į valstybės biudžetą 225000

JAV dolerius kaip neteisėtai gautas pajamas už \$500,000 indėlių komerciniame banke "Vilniaus bankas", \$89.53 - perteklių ministerijos kasoje, \$83,660 - neteisėtai iš imonių gautas lėšas.

Sunku pasakyti, kad tai, ką siūlo valstybės kontrolierius, kompensuotų kiekvienam gyventojui ir imonėms, kurios buvo tikraja prasme apiplėštos, padarytą nuostolį.

Padarytas didžiulis ekonominių nusikaltimų, kurio autoriai šia- dien laisvėje. Įrodymai yra, prokuratūra tyli.

O gal dabar Lietuvoje valstybę apiplėšti ne nusikaltimas, o tik nedidelis prasižengimas, kurį "komisija įvertins". Negi neši "siukšles" iš namų...

Ir neklauski, Lietuvos žmogau, kodėl tu šalsi žiemą...

Pigios Kelionės į Baltijos Kraštus

\$
310
nuo

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietus reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 įvykimo mokestis. Multo ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, ir \$1.45 agrikultūrai.

TAUPLYK LAIKĄ . . . Su vieninteliu tiesioginiu skrydžiu nuo New Yorko Kennedy Airport iki Rigos Latvijoje. American Trans Air yra greičiausias kelias į Baltijos kraštus.

TAUPLYK PINIGUS . . . Palygink ir tauptyk su American Trans Air. Todėl kad Jūs nusipelnėt gerą patarnavimą, ir pigiausią kainą!

TAUPLYK NEPATOGUMUS . . . Su American Trans Air patarnavimais į Baltijos kraštus nėra jokio rūpesčio ar suspėsit į sekančią lėktuvą nes čia yra tiesioginis skrydis. NĖRA persėdimų. NĖRA laiko gaisimo. NĖRA bėdų!

Riga, Latvija	Skrydžio kaina
Birželio 1 iki rugsėjo 30	US \$480
Spalio 1 iki spalio 31	US \$405
Lapkričio 1 iki gruodžio 31	US \$310

Išvykstame kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį

Ar Jūs skrendat darbo reikalais, ar pasimatyti su artimaisiais. Jūs norit ten nukeliauti ko greičiau. Nenorit persėsti, ar išleisti daug pinigų. American Trans Air's Tiesioginė Kelionė iš New Yorko iki Baltijos kraštų yra patogi, pigi ir paprasta. Argi ne taip Jūs visada ir norėjot keliauti? Paskambinkit American Trans Air arba savo Kelionių Agentui šiandien!

AMERICAN TRANS AIR

Užtikrinti keliones skambinkite 1-800-382-5892 arba savo kelionių agentui.

ŠVĖKŠNA — LOS ANGELES — ŠVĖKŠNA

— Prel. Julius Maciejuskas sugrįžo Lietuvon, dėl kurios tiek aukojosi —

Tave girdėjau vėjo pasakoj
šilkinėj,
Tave mačiau aš debesėlių
žydrumoj,
Tave radau aš pievų plotuose,
tėvyne,
Su mėlynais drugeliais
šokančių linksmi.

— Bernardas Brazdžionis

Jei pažvelgsite į Lietuvos enciklopediją, ten rasite žinių apie prel. Julijū Maciejuską, kuris gimė 1868 m. liepos 1 d. Biržų apskrityje. Mirė jis 1947 m. gegužės 14 d. Los Angeles, CA.

Pažymėtini svarbiausieji jo gyvenimo įvykiai. Nuo 1899 iki 1937 m. — Švėkšnos klebonas ir dekanas. 1927 m. paaugštintas Telšių kapitulos prelatu. 1906 m. pastatė Švėkšnos mūrinę, gotiško stiliaus bažnyčią. Sekančiais metais įsteigė lietuvišką pradžios mokyklą, 1919 m. — progimnaziją ir vėliau gimnaziją, kuriai pastatė naujus rūmus 1928 m.

Toliau sekė labdaros namai ir ligoninės pastatas. Jo rūpesčiu buvo nutiestas plentas iš Švėkšnos į Klaipėdą. Tęsdamas tolimesnius miesto augimo darbus, įsteigė kooperatyvą, pinieng. Švėkšnos istorijos negalima įsivaizduoti be prel. J. Maciejausko dalies. Už nuopelnus Lietuvai apdovanotas ordinais ir paskirta veikėjo pensija.

1938 m. atvyko į JAV. 1941 m. Los Angeles, CA, įsteigė lietuvių parapiją, pradėdamas su kuklia bažnytele. Prelatas subūrė visus čia gyvenusius lietuvius, su kurių pagalba padarė pasigėrėtiną pažangą.

Pasibaigus karui, jis 1946 m. iš Europos iškvietė jauną švėkšniškį kunigą Joną Kučinską (dabartinį Kučingį). Prel. J. Maciejauskui mirus 1947 m. gegužės 14 d., jo pareigom arkivyskupas paskyrė kun. Joną Kučingį.

Kun. Jonas Kučingis 1948 m. pirmą bažnytelę pardavė ir persikėlė į didesnę vietovę, kur išplėtė parapijos nuosavybę iki dabartinio stovio. Čia jis pastatydino naują bažnyčią, įkūrė mokyklą, pastatydino kleboniją ir parapijos salę. Jo sumanymu ir

Estijos kariuomenės vadas susirūpinęs

Rugpjūčio 5 d. JAV kongresmanas Dick Durbin išplatino savo laiško, kurį pasiuntė JAV Gynybos Sekretoriui Les Aspin ir JAV Valstybės Sekretoriui Warren Christopher, kopiją. Laiške teiraujamas apie valstybinių tyrimų, liečiančių Aleksander Einseln, dabartinį Estijos kariuomenės vadą, padėtį.

Laiške sakoma, kad "Pulkininkas Einseln neteko savo armijos pensijos ir dabar gali netekti Amerikos pilietybės ir pasą, priklausomai nuo Gynybos ir Valstybės Departamentų tyrimų rezultatų.

Pulkininkas Einseln, kuris yra gimęs Estijoje ir vaikystėje atvyko į JAV, ieškodamas prieglobsčio nuo sovietinės armijos, yra aukštai įvertintas Korėjos ir Vietnamo karų veteranas. Jis priėmė pasiūlimą tapti Estijos armijos vadu, kad padėtų gimstančiai demokratijai. Aš suprantu tai, kad Gynybos Departamentas neprieštaravo pulkininko sprendimui vykti į Estiją, bet Valstybės Departamentas pareiškė, kad jo pozicija gali sukelti nesupratimus su Rusija".

Toliau laiške išdėstomas Einseln prašymas išsiaiškinti tikrąją valstybinių tyrimų būklę dėl jo statuso: jis nenorėtų prarasti JAV pilietybės, ir jis finansiškai priklausomai nuo savo pensijos.

Pulkininkas Einseln yra labai susirūpinęs savo situacija, kuri susilaukė tokio didelio JAV masinių informacijos priemonių dėmesio.

pastangomis buvo sudarytos palankios sąlygos parapijos pilnai veiklai. Nenuostabu, kad kun. Kučingis užsitarnavo ir prelato titulą.

Išėjęs pensijon, prel. Kučingis savo darbą ir pareigas perleido uoliam vikarui kun. dr. Algirdui Olšauskui, kuris irgi pakeltas į monsinjorus. Naujasis klebonas irgi rūpestingai prižiūri lietuviškąją tvirtovę prie Ramiojo vandenyno krantų.

Prel. Jonas Kučingis, vykdydamas prel. Juliaus Maciejausko pagedavimą būti palaidotam Švėkšnoje, kai bus įmanoma dėl politinių aplinkybių, tą Šv. Kazimiero lietuvių parapijos steigėjo pagedavimą įvykdė gegužės 20 d. Velionio palaikai, lydint prel. J. Kučingį, iš Los Angeles skandinavų lėktuvu per šiaurės ašigalį buvo pervežti į Kopenhagą, o iš ten į Vilnių.

Vilniaus aerouoste lėktuvą sutiko Švėkšnos klebonas kun. Petras Stukas, prel. J. Kučingio giminės ir draugai, Švėkšnos jaunimo atstovai ir kiti. Sutinkančių nuoširdumas buvo išreikštas ne tik mielais žodžiais, bet ir Lietuvos žemės raudonomis rožėmis.

Prel. J. Maciejausko karstas iš Vilniaus į Švėkšną buvo pervežtas automobiliu. Švėkšnos bažnyčioje lietuviška trispalvė pridengė karstą, kuris skendo gėlėse. Prie karsto žodį tarė parapijos klebonas kun. P. Stukas ir svečias prel. J. Kučingis.

Perlaidojimo išklmės įvyko gegužės 26 d. Velionio statytoje bažnyčioje. Apeigose dalyvavo Telšių vyskupas Antanas Vaičius, Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis, asistuojant 58 Lietuvos kunigams, klierikams, bažnytinėms ir tautinėms organizacijoms. Pagrindinį pamokslą pasakė prel. Jonas Kučingis.

Po mišių karstas buvo išneštas į šventorių ir nulydėtas prie didžiojo altoriaus pamatų kriptos. Ant sienos jau buvo įmūryta juodo marmuro atmintinė lenta.

Prieš įnešant karstą į altoriaus kriptą, paskutines atsiveikimo kalbas pasakė vysk. A. Vaičius, kariuomenės vyr. kapelionas monsinjoras A. Svarinskas ir kiti. Prel. J. Kučingis perskaitė tai progai sukurtą Bernardo Brazdžionio eilėraštį. 1993 m. gegužės 26 d. 2:42 val. popiet, visiems dalyviams giedant Lietuvos himną, bažnyčios siena buvo užmūryta, tuo užbaigiant paskutinį etapą šios bažnyčios įkūrėjo ir klebono, kurį Švėkšnos istorija įrašė: 1899-1937 metai.

Pasibaigus perlaidojimo išklmėms, prel. J. Kučingui tebeviešint Švėkšnoje, birželio 3 d. buvo paminėta Vysk. Valančiaus vardo gimnazijos 1943 m. laidos 50 metų gimnazijos baigimo sukaktis. Šia proga tuometinis kapelionas prel. J. Kučingis Rainių kankinių koplyčioje aukėjo mišias. Iš 1943 m. abiturientų laidos (baigė 25) dalyvavo 14, 3 neatvyko iš Amerikos, kiti jau mirę. Prel. J. Kučingui abiturientai įteikė gražų aukso raidėmis rašytą adresą po 50 metų susitikimo progą.

Šie Švėkšnos įvykiai buvo paminėti Lietuvos spaudoje, radijo ir televizijos laidoje.

Baigiant reikia padėkoti prel. J. Kučingui už jo pasiaukijimą, ryžtą, išlaidas ir rūpestį išpildant prel. Juliaus Maciejausko paskutinį norą — atėjus laikui, sugrįžti į savo mylimą tėvynę.

Vytautas Šeštokas

Tūkstantinė minia ir dalis dvasiškių, dalyvavusių prel. Juliaus Maciejausko palaikų perlaidojimo išklmėse Švėkšnoje 1993 m. gegužės 26 d.

Iš Švėkšnos parapijos kilę kunigai, dalyvavę prel. Juliaus Maciejausko palaikų perlaidojimo išklmėse. Iš k.: t. Poška, P. Girčius, neatpažintas, prel. J. Kučingis, K. Žasytis, P. Merliūnas.

Vysk. Valančiaus vardo gimnazijos Telšiuose 1943 metų abiturientai su savo kapelionu ir klases auklėtoju kun. Jonu Kučinsku (dabar prel. Jonu Kučingiu).

DAYTONA BEACH, FL, LANKYSIS AMBASADORIUS ST. LOZORAITIS

Į gražų, prie Atlanto priglundusį lietuvių telkinį — Daytona Beach, FL, rugsėjo mėn. 12 atvyks Lietuvos Respublikos ambasadorius Washington, DC, Stasys Lozoraitis ir dalyvaus tą dieną ALT S-gos skyriaus ruošiamame išklmingame Tautos šventės minėjime.

Minėjimas prasidės rugsėjo 12 d., 2:30 val. popiet lietuviams skirtomis pamaldomis Prince of Peace katalikų bažnyčioje, Ormond Beach. Mišias už Lietuvą atliks katalikų kapelionas, o pamaldų išklmingumą praturtins choras "Sietynas", vadovaujamas muz. Antano Skridulio. Pamaldose dalyvaus ir garbingasis svečias ambasadorius Stasys Lozoraitis.

Pamaldoms pasibaigus, visi užsiregistravę minėjime daly-

vauti, vyks į vieną iš gražiausių Daytona Beach viešbučių — Treasure Island Inn, 2025 So. Atlantic Ave., kur 4:30 val. vyks kokteilio valandėlė, o po to pokylis.

Pokilyje ambasadorius Stasys Lozoraitis pasakys pagrindinę kalbą. Po to, jei bus galimybių, atsakys ir į klausimus.

Menėjų programą atliks mūsų žymioji rašytoja, aktorė Birutė Pūkelevičiūtė, kurios kūrybos žodis, išsakomas aktorės talentu, lieka nuostabus ir neužmirštamas.

Garbingi svečiai — ambasadorius Stasys Lozoraitis ir rašytoja akt. Birutė Pūkelevičiūtė savo dalyvavimu suteikia didelę garbę mums, ne tik vietiniams, bet ir visiems Floridos lietuviams.

Reta, gal ir nebeprisikartosianti proga su jais susitikti, juos

išgirsti ir išklausti.

Rengėjai — ALT S-gos skyriaus valdyba ir nariai maloniai kviečia Floridos lietuvius gyvenančius Miami, Sunny Hills ir artimesnėse vietovėse rugsėjo 12 d. atvykti į šį neeilinį Tautos šventės minėjimą. Gausiai dalyvaudami, pagerbsime mūsų garbingą svečią, Lietuvos Respublikos ambasadorių Stasį Lozoraitį ir rašytoją aktorę Birutę Pūkelevičiūtę.

Už ambasadorių kovoją Lietuva, skelbia bado streikus, ruošia demonstracijas siekdami, kad jis būtų paliktas ambasadoriumi, tad prie Lietuvos tėvynainių junkimės ir mes, Floridos lietuviai, ir įrodykime, kad Stasys Lozoraitis, pašventęs Lietuvai savo amžiaus 50-tį metų yra vertas mūsų visokeriopos paramos. Į minėjimo pokylį kvietimus galima įsigyti pas valdybos narius: Abraitį, Janušaitį, Zolyną, Damijonaitį, Lanį.

Jurgis Janušaitis

— Lietuvos ambasadorius prie Šv. Sosto Kazimieras Lozoraitis praneša, kad ambasada persikėlė į naujas patalpas. Dabartinis adresas: Ambasciata di Lituania presso la Santa Sede, Piazza Farnese, 44 sc. 4, int. 4, 00186 Roma, Italia. Telefonas: 686.78.55, FAX: 688.57.86.

— Poetas Bernardas Brazdžionis su žmona Aldona gyveną Los Angeles, CA, rugpjūčio 9 d. išvyko į Lietuvą, kur dalyvaus popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo išklmėse. Apsigyvens Kaune, kur miesto valdyba jiems yra gražinusi prieš karą turėtus namus Žaliakalnyje. Į Los Angeles grįžta spalio 1 d.

— Vilniaus taksų parkas tapo akcine įmone, vienijančia 1700 indėlininkų. Šiuo metu parke 600 mašinų. Dideliu pelnu įmonė pasigirti negali. Jų kainos nesikeitė nuo gegužės mėnesio ir yra mažesnės negu privatininkų įsėdimo mokesčiai — 0.70 Lt plius tiek pat už kiekvieną nuvažiuotą kilometrą.

— Tarptautinė vaikų dainų ir šokių keliaujanti grupė "King's Kids" į Vilnių atvyko rugpjūčio 1 d. Tai 45 vaikų grupė iš 25 šalių. Susiburti draugai jiems padėjo krikščioniškosios pagalbos organizacija "Jaunimo misija", kurios būstinė yra JAV, Šveicarijoje, Olandijoje ir Naujojoje Zelandijoje.

— Invalidų reabilitavimo centras bus statomas Vilniuje, dešiniajame Neris krante, Kareivių gatvėje. Sklypo plotas — apie 5,4 hektarai. Projekto autorius Arūnas Paslaitis.

— Krikščionybės idealų ugdymui konkurso vertinimo komisiją šiais metais sudaro: kun. dr. Valdemaras Cukuras, dr. Mirga Girniuvienė, sesuo Bernadeta Matukaitė, Eligijus Sužiedėlis ir Liuda Ziaugrienė. Šia tema paruošti projektai ar religiniai veikalai priimami dabar. Siunčiama adresu: Rev. Dr. V. Cukuras, I. C. Convent, Route 21, Putnam, CT 06260.

— Lietuvišką jūrevio knygelę liepos 26 d. pirmasis gavo Lietuvos jūrų laivininkystės prezidentas Antanas Anilionis, tolimojo plaukiojimo kapitonas nuo 1975 metų. Jūrevių knygeles iki 1995 metų, kai nustos galioti sovietiniai jūrevių pasai, numatoma išduoti maždaug 18.000 Lietuvos jūrinių profesijų darbuotojų. Naujieji dokumentai ne tik identifikuoja jų savininkų asmenybes, bet ir leidžia keliauti laivais į užsienio valstybes be vizų.

— "Lietuvos avialinijų" kompanija liepos 15 d. nutiesė vienuoliktą tarptautinį oro skrydį: Vilnius-Stokholmas-Vilnius. Į pirmą "Boeing 737" kelionę buvo pakviesti žurnalistas, aviatoriai, Transporto ministerijos atstovai. Dabar "Lietuvos avialinijų" lėktuvai reguliariai skraido į Frankfurtą, Berlyną, Paryžių, Amsterdamą, Londoną, Kopenhagą, Varšuvą, Maskvą, Alma Atą ir Stokholmą.

— Nauji "Darbininko" skaitytojai: John Pitrenas, Nutley, NJ; Anthony F. Zilinskas, Birmingham, AL; Veronica Vileisis, Eagle Point, OR; Genovaitė Nakaševičienė, Copiague, NY; John Zebrauskas, Chicago, IL.

Sveikiname naujus skaitytojus. Primename, kad "Darbininko" metinė prenumerata tik 30 dol.

KAIP MES LAIKĖME ABITŪROS EGZAMINUS

Štai ir atsiveikinome su mokykla, kurios slenksčius mynėme 11 metų. Sunki mokslo kelio mums labai padėjo mūsų auklėtoja Ramunė Saulienė. Ji įdėjo daug pastangų, kad mokykla mūsų gyvenime paliktų vien gerus prisiminimus ir, aš manau, jog auklėtojos pastangos pasiteisino. Ypač jai dėkingi Vilniaus Baltųjų vidutinės mokyklos 12° klasės abiturientai, jos auklėtiniai. Labiausiai įsiminiau, kaip Ramunė rūpinosi mūsų egzaminais — kartais atrodydavo, kad ji labiau sielojasi dėl jų, nei mes patys.

1993 metų abiturientų egzaminai Lietuvoje buvo ypatingi, nes jų rezultatus užskaitė aukštųjų mokyklų dėstytojai. Taigi, brandos egzaminai atitiko ir stojamuosius egzaminus į aukštąsias mokyklas. Šiems egzaminams švietimo ministerija skyrė didelį dėmesį. Be mokyklos sudarytosios egzaminų komisijos, egzaminuose dalyvavo ir atstovai iš švietimo ministerijos.

Mokinių darbai buvo surenkami ir vežami tikrinti švietimo ministerijos sudarytai dalykinei egzaminų komisijai. Rezultatai buvo paskelbiami po kelių dienų. Tiesa, kas buvo nepatenkin-

LAIŠKAS IŠ VILNIAUS

tas savo darbo vertinimu, 24-ųjų valandų bėgyje, nuo rezultatų paskelbimo datos, galėjo nešti egzaminų dalykinės komisijos pirmininkui apeliaciją su prašymu patikrinti jo darbą dar kartą. Tokiu atveju buvo sudaroma kita tikrinimo komisija, ir abituriento darbas buvo patikrinamas dar kartą. Tiesą pasakius, tokių apeliacijų buvo surenkama ne viena ir ne dešimt, o daug daugiau.

Baltųjų vidurinėje mokykloje, kur aš mokiausi, nemaža dalis abiturientų buvo nepatenkinti savo lietuvių kalbos rašinių vertinimu. Po apeliacijos vos ne visiems pažymiai buvo pakelti vienu ar net dviem balais (tai vienas, kurio vertinamas gerumo laipsnis).

Iš viso buvo laikomi šešių mokslo dalykų egzaminai: lietuvių kalba raštu (rašinys) ir žodžiu; Lietuvos ir bendroji istorija, matematika; vieną dalyką reikėjo pasirinkti iš gamtos mokslų (fizika, chemija, geografija, biologija) ir dar vieną — iš užsienio kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų ir rusų).

Iš užsienio kalbų nemažai rin-

kosi anglų ar vokiečių, žymiai mažesnė dalis rinkosi rusų, o visai mažai abiturientų rinkosi prancūzų kalbos egzaminą. Mokyklų, kuriose mokoma prancūzų kalbos, Lietuvoje yra daug mažiau, nei tų, kuriose mokoma anglų ar vokiečių kalbų.

Šiais laikais mokyklos pasigenda užsienio kalbų mokytojų, nes vis daugiau šios profesijos žmonių patraukia į privačias įmones, kuriose jie gauna didesnę algą, negu jie gaudavo mokyklose.

Lieku su viltimi, kad Lietuvos vyriausybė skirs daugiau lėšų mokslui ir švietimui, nes nuo to priklauso visos tautos kultūros lygis. Prie šio laiško pridėdu ir abiturientų nuotrauką.

Alfредas Puliukevičius
Vilnius, Baltupiai

ATOMINĖ ELEKTRINĖ IGNALINOS RAJONE

(atkelta iš 2 psl.)

laikų nėra nei kiek pasikeitęs, o gal padėtis net pablogėjusi. Vienas darbuotojas išsireiškė, kad "Lietuva labiausiai komunistinė šalis pasaulyje". O gal dėl to reiktų ginčytis?

Dėl saugumo ir kitų dalykų

Tačiau, nežiūrėdamas tam tikros administracinės tinkamos ir biurokratijos, pati elektrinė yra gana stipriai saugoma. Žymiai saugiau, negu bet kada čia yra buvę, nes dabar prie saugumo užtikrinimo yra prisidėjusios ir Skandinavijos šalys, ypač Švedija, kuri finansuoja šios elektrinės apsaugą. Tą dieną, kuomet mes elektrinėje viešėjome, čia buvo apie 60 Švedijos miestų merų delegacija, kuri aktyviai įvairiapusėiškai domėjosi padėtimi elektrinėje.

Pats A. Adamonis pasakė dar rimtesnę priežastį. Jo teigimu, užstatas už saugumo palaikymą elektrinėje yra apie 20,000 "mūsų vaikų, žmonių bei kitų šeimoms narių", kurie gyvena vos kelių mylių atstume nuo Visagino (buv. Sniečkaus). Ir tas, turbūt, yra didžiausia priežastis, dėl kurios visi šios elektrinės darbuotojai dieną ir naktį visomis jėgomis stengiasi, kad neatsitiktų jokia avarija.

Matyta priežiūra veikiančiame pirmame bloke tikrai gana nebloga. Čia panašu į ligoninę. Einant prie reaktoriaus reikia apsirengti baltais drabužiais. Čia tiek daug durų, valdomų elektronine sistema, ir be kodo jų neatidarysi.

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas, palaikytojas, nes spauda yra mūsų lietuviškos gyvybės ženklas.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
NYC - Vilnius - NYC \$810 for 2 weeks
\$875 for 3 months
NYC - Riga (one way) \$450

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Vilniaus Baltųjų vidurinės mokyklos 12° klasės abiturientai mokslo baigimo dieną su savo auklėtoja Ramune Sauliene (sėdi). Iš k.: Andrius Bankauskas, Jurgita Zajankauskaitė, Lina Šimulionytė, Sigita Smilgevičiūtė, Alfredas Pauliukevičius (šio laiško autorius), Jūratė Glodenytė, Lina Kaluškevičiūtė, Vida Audejūtė, Gražina Ašenbergaitė, Kęstutis Vilkas, Giedrė Valavičiūtė, Liuda Karosaitė, Žilvinas Subačius.

ATVIRAS LAIŠKAS AMERIKOS LIETUVIAMS

Gerbiamieji! Žmonės pasaulį mato skirtingai. Lietuvos žmonėms jis yra sunkiai pamatomas. Tačiau mano vaizdas pasipildė ryškia šviesa — galimybė gilinti žinias JAV Connecticut universitete. Esu vienas iš daugelio, kuriuos, vykstant mokyti, parėmė Atviros Lietuvos Fondas Vilniuje, esu vienas iš tų, kuriuos studijuojant JAV remia Vytauto, Kęstučio ir Algirdo Alksninių įkurtas Alksninių šalpos fondas.

Mano sritis siaura — sodinin-

kystė, tačiau man sudarytos plačios galimybės susipažinti su JAV sodininkystės mokslo naujienomis ir gamyba Connecticuto, Massachusetts, New Yorko, vėliau Washingtono, Oregono, Californijos valstijose. Sodinkystė kartu su daugeliu kitų sričių, sudaro Lietuvos ūkį, kurį reikia atkurti pažangiausiai gamybai. Kuo daugiau tos pažangos mes turime parvežti į Lietuvą iš svetur. Todėl privalome pasinaudoti kiekvienu kvietimu mokytis, kiekviena parama mokslui.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB) delegacija domisi naftos terminalo vieta: ketina aplankyti Vyriausybės parinktą terminalo vietą Būtingėje, taip pat anksčiau siūlytas vietas Melnrageje ir Kopūstų kaime, susitikti su Energetikos ministerija ir Aplinkos apsaugos departamento specialistais. Taip pat svečiai paskelbs konkursą išrinkti ERPB atstovą, atsakingą už aplinkos apsaugą.

— Birželį Lietuvos eksportas padidėjo 22 proc. (nuo 102,97 mln. Lt iki 125,7 mln. Lt), naftos

produktų eksportas padidėjo nuo 4,27 mln. Lt. (4,1 proc. viso eksporto) gegužės mėnesį, ir toliau daugiausia Lietuva eksportuoja maisto produktų ir gėrimų — 52,8 mln. Lt, arba 42 proc. viso birželio mėnesio eksporto.

Birželio mėnesį sumažėjo produkcijos, parduodamos vidaus rinkoje, dalis, ir padidėjo dalis produkcijos, pateikiamos NVS, Latvijai, Estijai, Gruzijai (nuo 26,9 proc. gegužės mėn. iki 38,0 proc. birželio mėn.) bei eksportuotos į kitas pasaulio valstybes (nuo 13,3 iki 17,1 proc.).

— Lietuvos ir JAV bendra įmonė "Vista Ford", įsikūrusi Gargždų mieste, pradėjo prekiauti visų markių "Fordo" bendrovės lengvaisiais automobiliais ir mikroautobusais. Neseniai "Vista Ford" Klaipėdos rajone įsigijo 2 hektarų žemės sklypą, kuriame ji ketina įrengti vakarietišką automobilių prekybos saloną, techninės priežiūros stotį.

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

UNIONTOURS
Kelionės į Pabaltijį
LIETUVA '93
Specialūs patarnavimai:
☑ pigesni lėktuvo bilietai
☑ susirinkimai, suvažiavimai
☑ viešbučiai Vilniuje ir kituose miestuose
Aplankykite tėvynę:
☑ individualios ir biznio kelionės
☑ įvairios grupinės kelionės
1-800-451-9511
Isteigta 1931

UNIONTOURS
79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel: 212-683-9500 Fax: 212-683-9511

FINNAIR
SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Keturiasdešimtojo Santaros-Šviesos Federacijos suvažiavimo II dalies, įvyksiančios 1993 m. rugsėjo 9-12 d. Pasaulio Lietuvių Centre, 14915 127th St., Lemont, IL 60439 PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 9 d., 2 val. Pokalbis apie Vilnių ir Anykščius, pirmąją keturiasdešimtmečio suvažiavimo dalį.

Leonidas Donskis, "Miesto likimas komunistinėje ir postkomunistinėje Lietuvoje".

8 val. Kęstutis Paulius Žygas, "Post-mortem post-modernizmo madom".

Penktadienis, rugsėjo 10 d., 9:30 val. Skirmantė Kondratienė, "Visuomeninės teorijos ir politinės praktikos sankirtoje".

Algis Mickūnas, "Kosminė sąmonė".

2 val. Aleksandras Štomas, "Etninės politikos problemos šiandieniniame pasaulyje".

Atviras pokalbis: "Ką mes ir šiandien galime duoti Lietuvai reikalingiausia kultūros baruose?" (Vytautas Kavolis). Santaros-Šviesos, Algimanto Mackaus Knygų Fondo, Metmenu, A M&M Fundacijos ir Multidisciplinariųjų Studijų Instituto posėdžiai.

8 val. Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Po barikadų: naujoji Lietuvos proza".

Šeštadienis, rugsėjo 11 d., 9:30 val. Saulius Žukas, "Rimvydo Šilbajorio literatūros kritika".

Sigitas Parulskis, "Literatūros kritikos dabartis Lietuvoje".

2 val. Algimantas Gureckas, "Lietuva tarptautinės politikos arenoje".

Valdas Adamkus, "Lietuvos atstatymo kryptimi: pagrindinės problemos ir įmanomos alternatyvos ateičiai".

Atviras pokalbis: "Ką mes ir šiandien galime duoti Lietuvai reikalingiausia politinėje veikloje?" (Julius Šmulskis).

8 val. Literatūros vakaras: Vitalija Bogutaitė, Sigitas Parulskis, Liūnė Sutama, Antanas Šileika.

Naujų knygų sutiktuvės. Rimvydas Šilbajoris ir Saulius Žukas apie Henriką Radauską.

Sekmadienis, rugsėjo 12 d., 10 val. Violeta Kelerienė, "Lūžis tarp modernizmo ir postmodernizmo lietuvių literatūroje".

Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi iki rugsėjo 7 d. registruotis pas Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516. Tel.: 708-852-3887

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO
atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą
SIUNTINIAI | LIETUVA
SIUNTINIAI PRISTATOMI | NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITĖS | MŪSŲ ATSTOVA
TEL. (718) 441-4414
85 - 17 101 ST.
Richmond Hill, NY 11418
IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.
1-800-775-SEND
IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121
© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

VATIKANO RADIJOS SOCIOLOGINĖ APKLAUSA

Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų redakcija prieš kelis ar keletą metų laiškus ir kitą informaciją apie Lietuvą gaudavo įvairiausiais keliais, o dažniausiai — per rankas, slapčiomis. Šiek tiek pagerėjus ryšiams su Lietuva, jau lengviau sulaukti telefono pokalbio, pasiųsti žinią faksu ar gauti laišką.

Tačiau paskutiniu metu politiniams, socialiniams ir net Bažnyčios gyvenimo įvykiams taip sparčiai visomis kryptimis riedant į priekį (sakysim, nunciatus paskyrimas, Kauno ir Vilniaus metropolijų sudarymas, ad limina vizitas, Generalinio vyskupų konferencijos sekretoriato įkūrimas, o čia dar ir Popiežiaus kelionė į Lietuvą), radijui nepasiseka gauti tikslios ir konkrečios informacijos: kas ir kiek Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų klausosi, kokie tie klausytojai, kokie jų pageidavimai ir daugelis kitų klausimų Romoje rengiantiems lietuviškąsias radijo programas žurnalistams yra neaiškūs.

Nors jau ne kartą įvairios

užsienio agentūros yra padariusios savo stočių sociologines apklausas, bet jos toli gražu neatitinka tikrosios Lietuvoje susidariusios ir kaskart bekintančios padėties. Todėl Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų redakcija, norėdama sužinoti bent apytikrą savo klausytojų skaičių, jų skonį ir norus, ne kartą mėgino per spaudą ir asmeniškai per laiškus susirinkti žinių, pageidaujamų ir reikalingos redakcijos darbu informacijos.

Dėl daugelio priežasčių, tarp kurių nemaža kaltės ir dėl korespondencijos trukdymų, be paliovos kylančių pašto išlaidų ir pan., vis negalėdavo susidaryti bent apytikrės nuomonės apie mūsų laidas. Štai kodėl prieš keletą mėnesių Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų redakcija paprašė Lietuvoje gyvenančių sociologų paramos, kad jų padeda ma galėtų surinkti norimą informaciją. Neseniai gauti pirmieji preliminariai tokios pirmąkart Vatikano Radijo lietuviškųjų

laidų redakcijos istorijoje organizuotos apklausos duomenys.

Jie parodė, kad didžiama lietuviškųjų laidų klausytojų buvo nepatenkinti programų laiku. Tiksliai pasikeitus lietuviškosios televizijos "Panoramos" laikui, šis klausimas savaime išsprendė. Dabar nei "Panoramos" nei Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų laikas nesutampa, nes Vatikano Radijo lietuviškos programos prasideda Lietuvos laiku 20 val. 30 min. Kiti galutinai sociologinės anketinės apklausos duomenys tuo tarpu dar nėra žinomi. Juos paskelbsime vėliau.

Vatikano Radijo lietuviškųjų laidų redakcija tikisi, kad surinktieji duomenys apie lietuviškųjų laidų programas, jų kokybę, turinį padės ateityje pajavairinti, pakeisti ar pagerinti mūsų laidas, palengvins surasti artimesnį ryšį su savo klausytojais. Dėkojame visiems apklausos dalyviams už pagalbą ir linkime kuo sklandžiau sutikti Lietuvoje Popiežių, dažniau klausytis mūsų laidų, kurios kasdien Lietuvos laiku girdimos 20 val. 30 min. ir rytais 6:40 val. 41 ir 49 metų bangomis 6185 ir 7365 H kz dažniu. Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais jos trunka po pusvalandį, o kitomis dienomis — po 15 minučių.

NAUJA DAKTARĖ

Californijos universitete (UCLA) mokslus baigė Audra Vitalija Lemberkaitė, gaudama "Doctor of Philosophy" laipsnį biochemijos srityje.

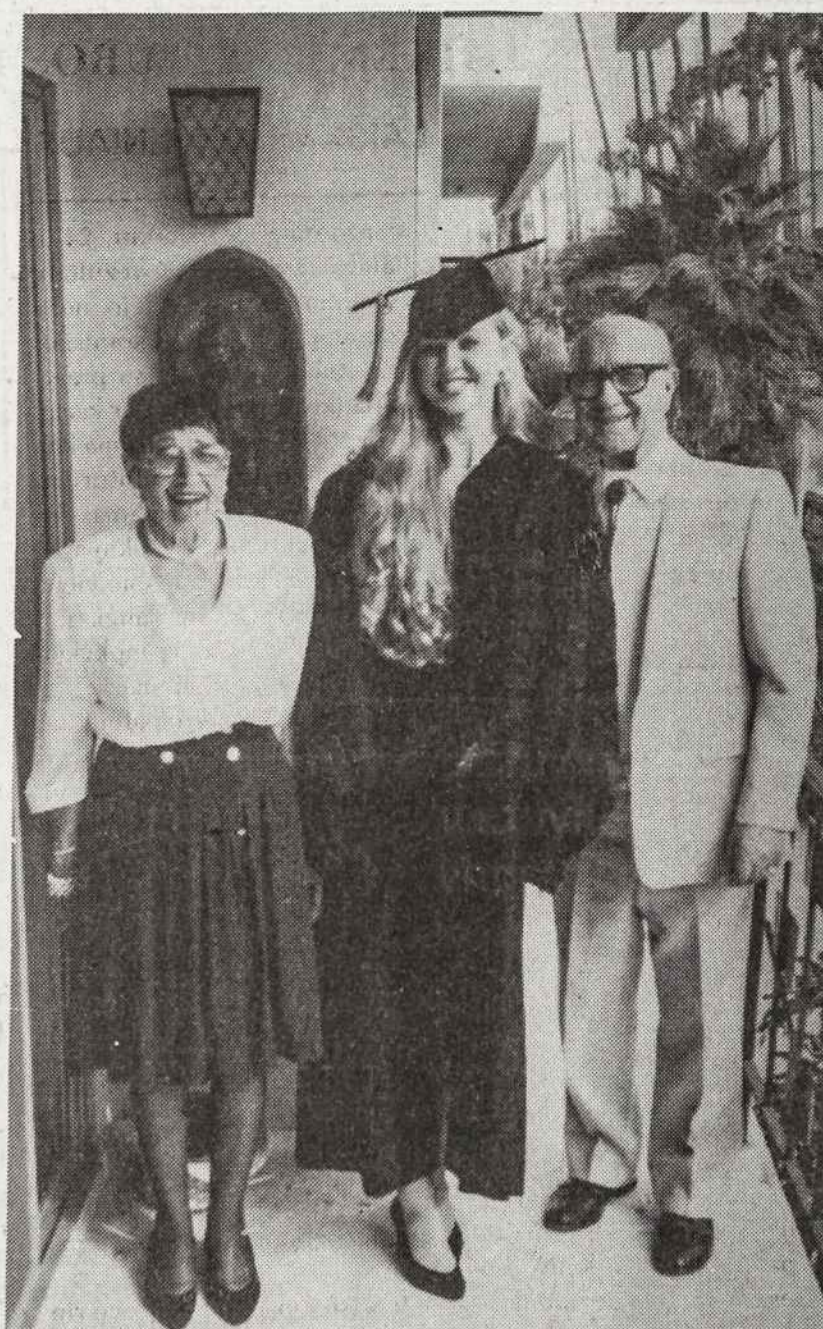
Audros mokslinė tezė: "Molekulės ir širdies negalavimų sąlytis". Tolimesnius mokslinius tyrimus naujoji daktarė kol kas tęs tame pačiame UCLA universitete.

Gimusi Hartford, CT, Audra su tėveliais — Vitaliu ir Dana Daukantai — atvyko į Californiją. Čia baigė katalikišką mokyklą ir gimnaziją Santa Monica, CA. Uoliai lankė ir Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą Los Angeles, CA, šoko ir dainavo "Spindulio" ansamblyje, vadovaujama muz. Onos Razutienės, buvo įtū skautų organizacijos narė.

Audros moksliniu laipsniu džiaugiasi ir seneliai Monika Lembertienė bei Emilija ir Antanas Daukantai, gyveną Santa Monica, CA.

Sėkmės naujai daktarei!

A. R.

Vidury stovi dr. Audra V. Lemberkaitė-Daukantiene tarp Emilijos ir Antano Daukantų, Santa Monica, CA.

A.†A. ANTANUI ŠETIKUI

mirus, jo žmonai Genovaitei ir visai šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

*Antanina Reivtienė
ir sūnus Algis*

Mūsų mielai narei

A.†A. ELENAI PREKERIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą sūnui Algimantui ir visiems artimiesiems.

*LDK Birurės Draugijos
New Yorko skyrius*

PADĖKA

A.†A. ADELĖ KREIVĖNIENĖ,

sulaukusi 96 m. amžiaus, mirė liepos 6 d., palaidota liepos 9 d. Cypress Hills kapinėse. Giliam liūdesyje liko dukros, sūnus ir jų šeimos.

Dėkojame klebonui kun. V. Palubinskiui už maldas šermentinėje, kunigams J. Pakalniškiui, St. Railai ir V. Palubinskiui už gedulingas mišias, palydėjimą į kapines ir sukalbėtas maldas.

Dėkojame Marytei Šalinskienei ir jos talkininkei Onai Barauskienei už rūpestingą patarnavimą, o taip pat J. Beleckui už polaidotuvių pietus.

Dėkojame visiems už mišių užprašymą, gėles ir užuojautas.

Giliam liūdesyje likę:

Dukterys, sūnus ir jų šeimos

PADĖKA

1993 m. liepos 9 d., sulaukusi 94 m. amžiaus, mirė mūsų mylima mamytė, močiutė ir uošvė

A.†A. VERONIKA RAJECKIENĖ.

Širdingai dėkojame prelatui F. Bulovui už maldas koplyčioje, gedulingų mišių metu ir kapinėse, klebonui K. Wicks už maldas koplyčioje.

Esame dėkingi Astai Barkauskienei ir Atsimainymo parapijos chorui už gražų giedojimą.

Didelis ačiū visiems draugams ir pažįstamiems už užprašytas mišias, gėles ir aukas Kultūros židiniui bei Putnamo seselėms.

Gili padėka visiems, atsilankiusiems laidotuvių namuose, bažnyčioje, palydėjusiems į amžino poilsio vietą ir pareiškiusiems mums užuojautą per spaudą, laiškais ar asmeniškai.

Nuliūdę:

*sūnūs Faustas ir Gediminas,
marti Zuzana, anūkai Algis,
Paulius, Zita ir Andrius su
šeimomis ir trys proanūčiai,
taip pat giminės čia ir Lietuvoje*

VLADO JAKUBĖNO DRAUGIJOS VEIKLA LIETUVOJE

Šių metų Vlado Jakubėno gimtadienio išvakarėse radijo vandenelė "Tautiečių Balsai" per visos Lietuvos programą buvo pašvęsta šio kompozitoriaus kūrybai. Muzikologas Vaclovas Juodpusis nuo 1992 m. rudens parengė visą seriją laidų, skirtų Vlado Jakubėno kūrybai. JAV išleisčių plokštelių dėka, Lietuvos muzikinė visuomenė galėjo gėrėtis visų žanrų šio kompozitoriaus kūriniais.

Kaune, Vlado Jakubėno jaunystės mieste, jo vardą populiaria pianistė Virginija Daugirdienė, kurios pastangomis š. m. gegužės 12 d. Kauno aukštesniojoje J. Gruodžio muzikos mokykloje "sutapo" du renginiai: Vlado Jakubėno gimtadienis ir Lietuvos Reformacijos draugijos istorijos ir kultūros draugijos Kauno skyriaus susirinkimas. Taigi, renginys turėjo nuostabią publiką (nors ir negausią), kuriai pranešimą apie Vladą Jakubėną skaitė muzikologas Vaclovas Juodpusis, demonstravęs iš JAV gautą videojuostą apie kompozitorių.

Vilniuje, gegužės 14 d. Vlado Jakubėno vardas taip pat buvo pagerbtas: Lietuvos Reformacijos Istorijos ir Kultūros draugija į savo renginį pakvietė svečių iš Chicago — Vlado Jakubėno draugijos prezidentą Edvardą Šulaitį ir kitus šios draugijos Lietuvos skyriaus narius. Svečias iš Chicago papasakojo apie savo vadovaujamos draugijos veiklą JAV, o Lietuvos sk. reikalų

vedėja I. Skomskienė pabrėžė, kad šių abiejų giminingų draugijų veikla turi daug ir sąlyčio taškų: bendri renginiai, ta pati publika, dalykinė pagalba, redaguojant ir leidžiant kai kuriuos leidinius.

Tai Mažosios Lietuvos liaudies giesmės, kurių tekstus ir gaidas suredaguavo Reformacijos Istorijos ir Kultūros draugijos kolegos — Mykolas Mikalajūnas ir muzikologas Arvydas Karaška. Tai pirmasis Vlado Jakubėno draugijos leidinys, kurį netrukus paseks ir antrasis. Muzikologas Vaclovas Juodpusis užbaigė suredaguoti Vlado Jakubėno liaudies dainų harmonizacijas. Originalių dainų rinkiniai taip pat jau sudarinėjami, o instrumentinės muzikos leidinių šiais metais nespėsime išleisti, bet 1994 m. jie bus būtinai atspausdinti.

Didžiausias mūsų draugijos rūpestis šiuo metu yra tinkamai pasiruošti Vlado Jakubėno 90-mečiui (1994 m.). Tam tikslui yra sukurtas organizacinis komitetas, kurio sąstata toks: V. Laurušas — pirmininkas, pavduotojai du: E. Šulaitis (JAV) ir R. Bivainis. Nariai: kompozitoriai J. Širvinskis, M. Urbaitis, L. Vilkončius, A. Kubiliūnas, muzikologai O. Narbutienė, J. Antanavičius, B. Gedgaudas, o filharmonijai atstovaus V. Zalatoris ir buvęs prieškarinės Lietuvos filharmonijos direktorius (dabar gyvenantis JAV) — Jonas Lenkaitis. Jam esame dėkingi už atsiųstus eksponatus apie Vladą Jakubėną iš savo asmeninio archyvo.

Šis organizacinis komitetas jau per pirmąjį savo posėdį nutarė Vlado Jakubėno jubiliejų Lietuvoje atžymėti ne vienu renginiu, o visa jų eile, aprėpiančia šio kompozitoriaus visų žanrų kūrybą. Numatyta ir mokslinė konferencija Vlado Jakubėno kūrybai ir asmenybei nušviesti. Be to, restauruojama V. Jakubėno baleto "Vaivos juosta" muzika. Operos ir baleto teatras Vilniuje yra suinteresuotas šį veikalą pastatyti savo scenoje 1994 m. rudenį. Suplanuota ir knyga apie šį kompozitorių.

Irena Skauskienė

LIETUVIŲ KALBOS VADOVĖLIS VOKIEČIAMS

Ilgus metus Muncheno universitete dėjęs dr. Liucija Baldaufienė parašė stambų virš 360 psl. turintį veikalą, kuris, be jokių abejonių, bus naudingas vokiečiams savo pastangomis išmokyti lietuvių kalbą.

Pratarmėje kalbama apie "Mainzo modelį". Mainzo universitetas 1979 m. ėmėsi iniciatyvos dėstyti Rytų Europos kalbas, ir pirmoji plačiai dėstoma kalba buvo lenkų.

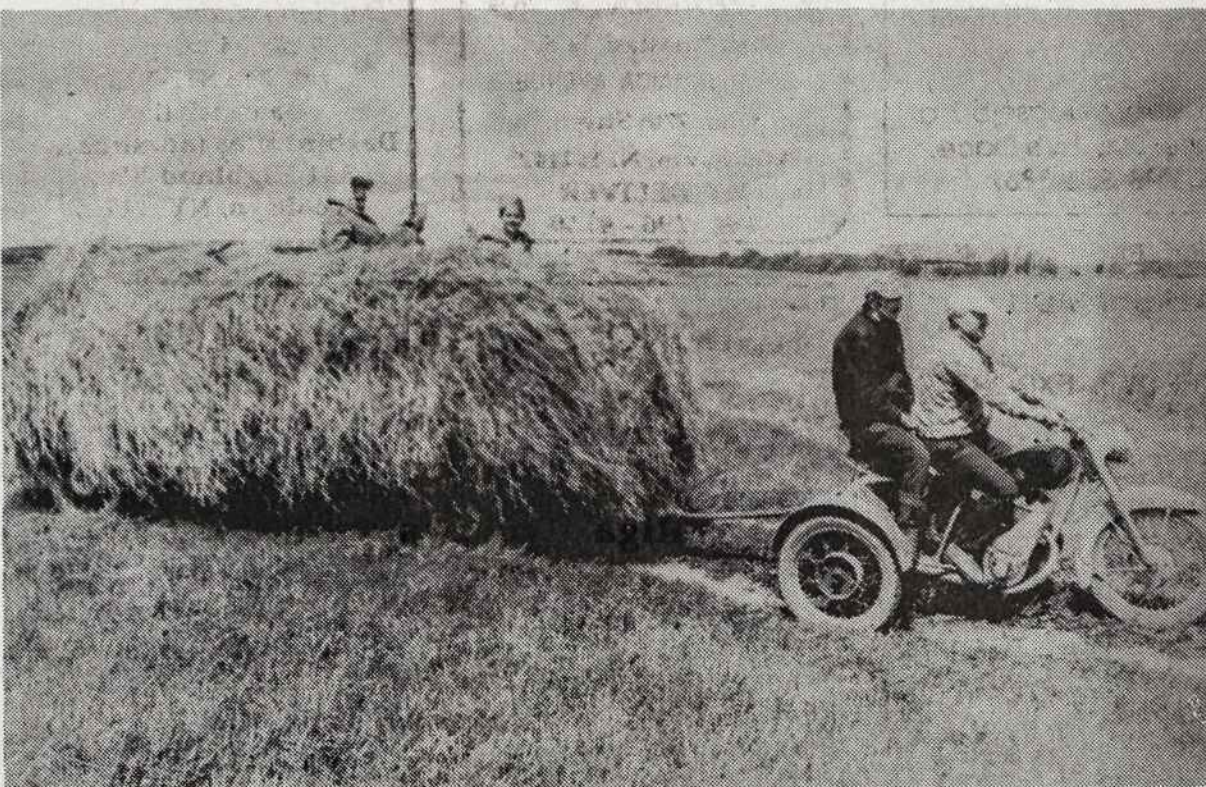
Mainzo modelis buvo labai sėkmingas: iki šiol daugiau kaip 300 studentų gerai išmoko lenkiškai ir gana didelis jų būrys tęsė ir tęsia studijas Lenkijoje.

Münsterio baltų ir slavų kalbų profesorius Friedrich Scholz pasistengė įtraukti ir baltų kalbas (lietuvių ir latvių kalbas bei estų kalbą) į naują mokslinę modelį.

Dr. Baldaufienės vadovėlis buvo ir yra naudojamas kaip mokymo priemonė. Aplamai tai geras vadovėlis, nors pratybų kokybė gan prasta.

Liucija Baldauf: Litauisch Intensiv! Das Lehrbuch der litauischen Sprache. Bibliotheca Baltica. 1992 (1993): Baltica, P. F. 530432, 2000 Hamburg 53, Germany.

Alfred Hammesberger

Kas kuo turi, taip veža paskutinį šieną. Viktoro Kapočiaus nuotr.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Apriškimo parapijos tradicinė metinė gegužinė - piknikas rengiamas rugsėjo 19 d., sekmadienį, Kultūros Židinio patalpose ir kieme. Anksčiau jų metinė gegužinė buvo rengiama rugpjūčio pradžioje, kada dar būna karštos vasaros dienos. Bus suorganizuota ir įvairi programa. Klebonas kun. Vytautas Palubinskas ir parapijos taryba kviečia visus iš anksto ruoštis šią popietę praleisti jų piknike.

Kun. Vytautas Palubinskas, Apriškimo parapijos klebonas, rugpjūčio 30 d. su ekskursija išvyksta į Lietuvą, kur dalyvaus popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo iškilimėse. Grįžta rugsėjo 15 d.

Elena Prekerienė, gimusi 1903 m. lapkričio 30 d. Lietuvoje, gyvenusi Staten Island, NY, mirė rugpjūčio 2 d. Universiteto ligoninėje. Buvo pašarvota M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo rugpjūčio 4 d. Keturtdienį, rugpjūčio 5, po mišių Apriškimo parapijos bažnyčioje palaidota Šv. Karolio kapinėse šalia anksčiau mirusio savo vyro. Likę sūnus Algimantas, marti Dalia, du anūakai ir viena proanūkė. Velionė ilgus metus dirbo SLA centro raštinėje, veikė SLA 99 moterų kuopoje.

Ateitininkų sendraugijų studijų ir poilsio savaitė Kennebunkporte, ME, pranciškonų vienuolijos vasarvietėje, prasideda rugpjūčio 14 ir baigiasi rugpjūčio 21 d. Iš New York vyksta: J. ir L. Giedraičiai, K. ir J. Norvilai, P. ir P. Ažuolai, E. Minkūnienė, M. Juškienė.

LAIKO PACRĖBSTAI — tai Vlado Kulboko prisiminimų knyga apie gyvenimą Suvalkijoje, jo mokymąsi Vilkaviškyje ir Kaune, darbą, pasitraukimą į Vokietiją, atvykimą į Ameriką ir gyvenimą naujoje tėvynėje. Iliustruota nuotraukomis. Parašyta gyvai ir vaizdžiai, 336 psl., kaina 8 dol. "Darbininko" administracija dar turi keletą egzempliorių.

Antano Masionio "Ateitininkų dviasia nepalūžo" gaunama ir "Darbininko" administracijoje. Knyga gausiai iliustruota, 214 psl. Kaina \$10. Persiuntimo išlaidoms padengti pridėdama \$2.

Vilniaus centre, Čiurlionio gatvėje, parduodamas namas su žemės sklypu. Skambinti tel. (718) 849-0693, arba Vilniuje: 65-28-26. (sk.)

Didysis Varpininkas VINCAS KUDIRKA, Aleksandro Merklio parašyta išsami studija apie šį didįjį lietuvių tautos žadintoją, jo asmuo ir gyventojų laikotarpio paveikslas. Išleido Akademinių skautų sąjūdžio Vydūno jaunimo fondas, 416 psl. Įrista į kietus viršelius, kaina 15 dol. Persiuntimo išlaidom pridėti 2 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje.

Butukai pensininkams lietuviškoje aplinkoje. 2 kambariai, virtuvė ir vonia, su šiluma \$450 mėnesiui, 1 miegamasis su visais patogumais \$395 mėnesiui. Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277. Telef. 203 923-1810.

Ieškoma atsakomą moteris prižiūrėti vienų metų vaiką. Reikia gyventi kartu, turint atskirą kambarį su patogumais ir atskiru įėjimu. Skambinti dieną (516) 663-0333. Ask for Beeper No. 158. (sk.)

WORCESTER, MA

Kunigas Jonas C. Petrauskas MIC jubilijatas

Mykolo ir Apolonijos Petrauskų penkių vaikų šeimoje, trys iš jų buvo sūnūs ir du pasirinko kunigystės luomą ir vienas iš jų yra kunigas-vienuolis Jonas C. Petrauskas MIC.

Jonas gimė gegužės 13 d. 1916 m. Gardner, Massachusetts. Čia lankė pradžios mokyklą ir 1934 m. baigė Gardner High School.

1935 m. rudenį Jonas įstojo į Marianapolis College, Thompson, CT ir 1939 m. jį baigė, kaip šios klasės prezidentas. Tais pačiais metais įstojo į Lietuvos Tėvų Marijonų vienuoliją ir pradėjo studijas jų pačių vadovaujamoje seminarijoje Hinsdale, Illinois. Rugpjūčio 8 d. 1943 m. įšventintas kunigu.

1944 m. jaunas kunigas J. Petrauskas MIC buvo paskirtas mokytoju Marianapolis Preparatory School.

1946-1948 m. studijavo Marquette University graduate school ir įsigijo Master of Arts degree iš lotynų kalbos. Sugrįžo į Marianapolis, Thompson, CT, ir 1950 m. spalio mėnesį buvo paskirtas Marianapolis Preparatory School direktoriumi. Šiose pareigose išbuvo iki 1969 m. Vienuolyno vadovybė atkreipė dėmesį į kun. J. Petrausko MIC gabumus, meilę ir pasiaukojimą jaunimui — studentams, kurie jį labai gerbė ir mylėjo.

1974 m. kun. J. Petrauskas MIC antrą kartą paskiriamas vėl toms pačioms pareigoms, kuriose išbuvo iki 1987 m. Jam vadovaujant šiam laikotarpiu Marianapolis Preparatory School pasiekė rekordinį studentų skaičių.

1962 m. pristatyta Švento Jono salė. 1966 m. praplėsti Akademijos pastatai ir 1966 m. sporto salė.

1987 m. rugsėjo 1 d. kun. J. Petrauskas MIC buvo paskirtas į Worcesterio lietuvių Šv. Kazimiero parapiją — asistentu. Pastoracijos darbas parapijoje, kun. Jonui MIC buvo tarsi nauja pastoracijos sritis, praleidus daugelį metų, mokant ir auklėjant studentus, kuriems buvo pasišventęs kūnu ir siela visus kunigystės metus.

Kunigas Jonas MIC greitai priprato prie naujo pastoracijos darbo parapijoje, nors mintyse ir sapnuose jis dar ilgai buvo su jo mylimais studentais. Kaip kunigą Joną MIC mylėjo studentai,

sirodė pirmasis tęstinio leidinio "Vilniaus dailės akademijos darbai" tomas. Jame spausdinama neseniai mirusio architektūros istoriko, docento Stanislovo Mikulionio studija apie Trakų Šv. Mikalojaus bažnyčios ir Bernardinų vienuolyno statybos istoriją.

— **Europos investicijų banko ekspertai** gerai įvertino Lietuvos transporto specialistų parengtus projektus ir pasiūlė suteikti kreditų Vilniaus aerouostui ir Klaipėdos uostui pertvarkyti. Abiems projektams įgyvendinti numatoma skirti apie 70 milijonų JAV dolerių lengvatinių kreditų. Vilniaus aerouosto pakilimo taką numatyta pertvarkyti taip, kad čia galėtų leisti visų tipų pasaulio keleiviniai lėktuvai. Investicijų banko ekspertai pasiūlė statyti ir visiškai naują taką, kad lėktuvams nebereikėtų skristi viršum Vilniaus.

— **Lietuvos Seime** priimtas Užsienio valiutos Lietuvos Respublikoje įstatymas. Užsienio valiuta bus naudojama tik mokėjimams ir atsiskaitymams su užsienio valstybių juridiniais ir fiziniais asmenimis, esančiais ne Lietuvos Respublikoje. Operacija užsienio valiuta (pirkimą, pardavimą, keitimą, paskolų davimą ir kt.) atliks tik bankai, turintys Lietuvos banko leidimą.

taip netrukus jį pamilo ir Šv. Kazimiero parapijos parapijiečiai, ypatingai Lietuvos Vyčių 26-ta kuopa, kurios jis yra dvasios vadovas.

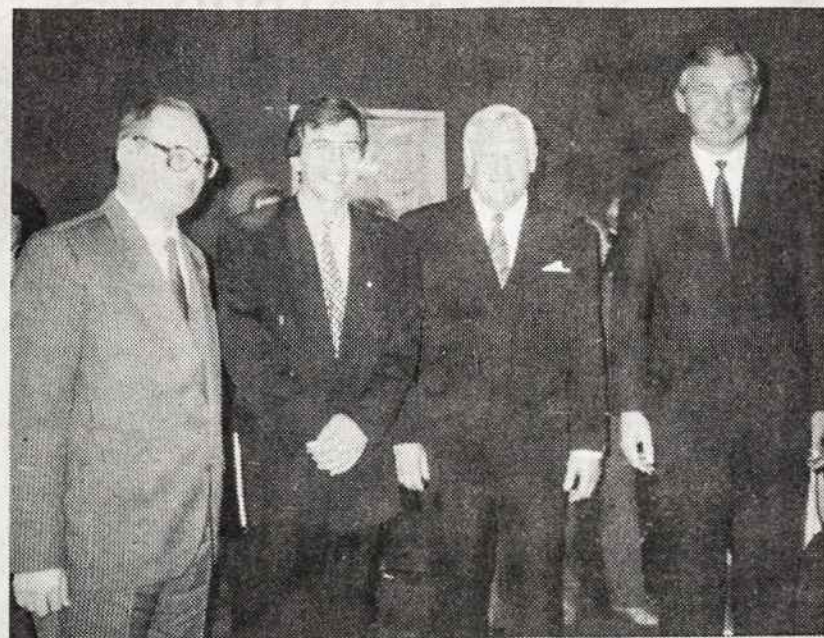
Džiaugiamės kartu su kunigu Jonu MIC, kad jis sulaukė kunigystės Aukšinio Jubiliejaus. Tai gražiausia ir džiaugsmingiausia gyvenimo šventė kunigui, kuris ištikimai tarnauja Dievui ir žmonėms.

Jubilijatas kun. Jonas C. Petrauskas MIC Dievui padėkos šv. mišias atnašaus Worcesterio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje rugpjūčio 22 d. sekmadienį, 11:30 val. ryto.

Parapijiečiai, draugai, ypatingai Lietuvos Vyčių 26-ta kuopa ruošiasi Jubilijatą gražiai pagerbti Maironio Parke — didžiojoje salėje per pokylį 1:30 val. p. p.

Mielam kunigui Jonui MIC linkime sveikatos ir Dievo palaimos.

J.M.

Lietuvos valstybės šventės proga, liepos 5 d. Vilniuje, Menininkų rūmuose, įvyko iškilmingas Mindaugo karūnavimo 740-tųjų metinių paminėjimas, kuriame dalyvavo daug svečių iš užsienio. Tarp jų buvo ir Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 47-os sesijos prezidentas rumunas Stojan Ganev, antras iš kairės. Su juo Lietuvos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas ir premjeras Adolfas Šleževičius. JT sesijos pirmininkas Vilniuje domėjosi SSSR kariuomenės išvedimu iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Be Lietuvos, jis dar lankėsi Rygoje ir Taline. Salomėjos Narkelūnaitės nuotr.

MATULAIČIO NAMŲ SUKAKTIS

Matulaičio vardo slaugos namai šventė savo sidabrinę sukaktį birželio 12 ir 14 dienomis. Tai buvo Dievui padėkos himnas ir skaidraus džiaugsmo šentė. Ją švęsti susirinko gausus gerbėjų, rėmėjų, tarnautojų bei gyventojų ir jų šeimų narių būrys. Jubiliejinė iškilnių programa buvo paskirstyta į dvi dalis: birželio 12 d. buvo skirta tarnautojams, miesto pareigūnams, tarnautojams, todėl vyko angliškai, o birželio 14 d. buvo skirta gyventojams, jų šeimų nariams ir rėmėjams iš apylinkės ir vyko lietuviškai.

Šeštadienį, birželio 12 d. padėkos mišias aukojo vietinis Norwich diecezijos vyskupas Daniel P. Reilly, o pamokslą sakė Msgr. H. Archambault, kunio motina pasinaudojo Matulaičio Namų patarnavimais iki pat iškeliavimo amžinybėn. Mišių pabaigoje vysk. Reilly aukštai įvertino Nek. Pr. Marijos seserų darbą ir tą dvasinę bei šeimyninę atmosferą, kuri yra susikūrusi jų pastangų dėka.

Didžiojoje šių namų salėje pietų metu džiaugsmo ir padėkos žodį, skirtą visiems prisidėjusiems prie globos ir patarnavimų šiuose namuose, tarė vyriausia šių namų vadovė sesuo M.

Lithuanian Customs and Traditions — Lietuvių papročiai ir tradicijos iševijoje, angliškai ir lietuviškai Danutės Bindokienės parašyta knyga, gaunama *Darbininke*. Tai yra jau antroji knygos laida, pirmoji išsibaigusi 1989 m. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, 364 psl., kietais viršeliais. Kaina 15 dol., persiuntimui pridėti dar 2.50 dol.

Bernadeta Matukaitė. Laku žodžių pasveikino visus Jane Logan, dabartinė administratorė ir vyriausia gailestingoji sesuo Rose Balsh.

Pabaigoje visi su įdomumu sekė Matulaičio Namų istoriją, paruoštą vaizdais ir komentarais. Tai kūrybingas ir vaizdus Vitos Matusaitienės ir sesers M. Dolorės pristatymas. Pilnoj šviesoj atsisiskleidė sesers M. Aloyzos Šaulytės kūrybinė iniciatyva statant šiuos globos namus, pirmosios administratorės sesers Felicijos Rogalskytės įnašas ir po to per dvidešimt metų administravimo sesers M. Bernadetos Matukaitės pastangos sukurti lietuvišką, katalikišką, šeimynišką aplinką senatvėi ir ligoj reikalingiems atjauniančios ir mylinčios užuovėjos.

Birželio 14 d. sidabrinės sukakties iškilmės buvo švenčiamos Matulaičio Namų gyventojų ir jų šeimų narių, kurių prisirin-

ko pilna koplyčia. Vysk. Paulius Baltakis, OFM, koncelebravo mišias su šių namų kapelionu kun. R. Krasausku, prel. V. Balčiūnu ir vienuolyno kapelionu kun. dr. V. Cukuru.

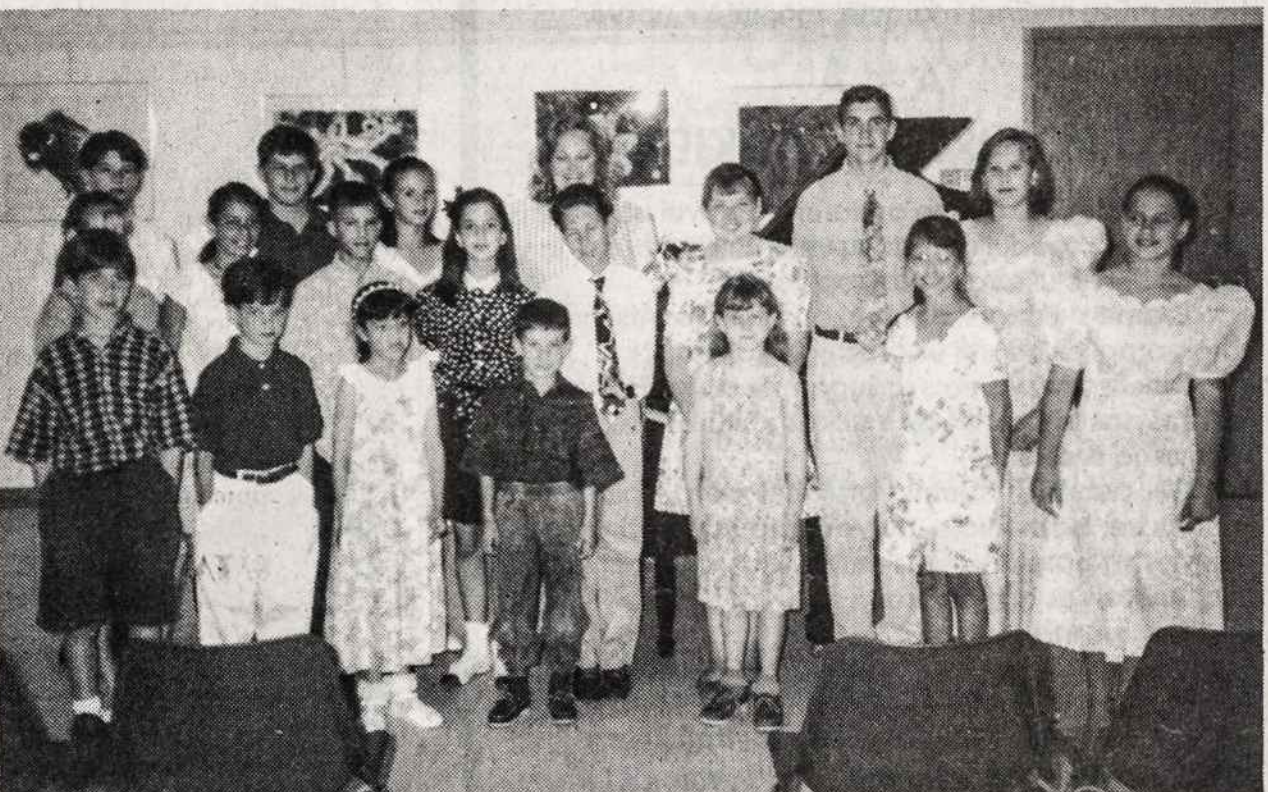
Savo pamokslu vysk. Baltakis gražiai iškelė šios vienuolijos seserų patarnavimus lietuviams, sakydamas, kad seserys, kurios dirba su jaunimu, ruošia juos prasmingam gyvenimui čia, žemėje, o kurios globoja senelius ir ligonius, atlieka gal dar svarbesnį darbą, nes padeda jiems pasiruošti ne trumpai žemiškai kelionei, bet visai amžinybei.

Jauki, draugiška nuotaika vyravo ir pietų metu. Kai Aldona Prapuolienytė su seseliu, talkininku ir kai kurių svečių balsais, dainų garsais visus sujungė į džiaugsmingą šventišką būrį, susirinkusieji nenorėjo skirstytis. Tik pasibaigus "Marija, Marija" giesmės garsams su pakilia nuotaika grįžom į kasdienybę.

R.T.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, priima mišių aukojimo dovanas Matulaičio slaugos namų 25 metų sukakties minėjime.

Pianistė Dalia Sakaitė su savo muzikos studentais po sėkmingo mokinių pianino rečitalo šią vasarą. Rasos Razgaitienės nuotr.

APIE LIETUVĄ

— **Santariškių universitetinėje ligoninėje** prof. V. Sirvydžio vadovaujami chirurgai atliko pirmąjį Lietuvoje operaciją dviejų mėnesių berniukui su įgimta širdies yda — sukeista plaučių arterija ir aorta. Operacijos metu 203 minutes kūdikui buvo prijungta dirbtinė kraujotaka, 73 minutes visiškai sustabdyta širdis. Operacija buvo sėkminga. Tokios pat operacijos laukia kitas pacientas. Iš viso su įvairiomis širdies ydomis kasmet Lietuvoje gimsta apie 500 vaikų.

Vilniaus dailės akademijos 200 metų jubiliejui artėjant, pa-